

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนักศึกษามหาวิทยาลัย เอกชน : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคต้น ปีการศึกษา 2541 กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามมี 4 กลุ่ม คือ นักศึกษาที่ทำกิจกรรมรายวิชา นักศึกษาที่ทำกิจกรรมเสริมหลักสูตร อาจารย์ประจำวิชา อาจารย์ที่ปรึกษาชมรม และมีการสัมภาษณ์ผู้บริหารมหาวิทยาลัย จำนวนรวมทั้งสิ้น 1,129 คน ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา อาจารย์ ที่ทำการตอบแบบสอบถามและข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารมหาวิทยาลัยที่ให้สัมภาษณ์

1.1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาและอาจารย์ที่ตอบแบบสอบถาม

1.1.1 นักศึกษาที่ทำกิจกรรมรายวิชา

1.1.2 นักศึกษาที่ทำกิจกรรมเสริมหลักสูตร

1.1.3 อาจารย์ที่ปรึกษาชมรม

1.1.4 อาจารย์ประจำวิชา

1.2 ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารที่ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการทำงานเป็นทีม

2.1 ความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์ที่ตอบแบบสอบถาม

2.1.1 พฤติกรรมด้านเป้าหมาย

2.1.2 พฤติกรรมด้านกระบวนการทำงาน

2.1.3 พฤติกรรมด้านบทบาทผู้นำ

2.1.4 พฤติกรรมด้านบทบาทของสมาชิก

2.1.5 พฤติกรรมด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

- 2.2 ความคิดเห็นของผู้บริหารมหาวิทยาลัยที่ให้สัมภาษณ์
 - 2.2.1 พฤติกรรมด้านเป้าหมาย
 - 2.2.2 พฤติกรรมด้านกระบวนการทำงาน
 - 2.2.3 พฤติกรรมด้านบทบาทผู้นำ
 - 2.2.4 พฤติกรรมด้านบทบาทสมาชิก
 - 2.2.5 พฤติกรรมด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
- 2.3 พฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาจากการสังเกต
 - 2.3.1 การสังเกตลักษณะการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาที่ทำกิจกรรมรายวิชา
 - 2.3.2 การสังเกตลักษณะการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาที่ทำกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคต่อการทำงานเป็นทีม

- 3.1 ความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์ที่ตอบแบบสอบถาม
 - 3.1.1 ปัญหาและอุปสรรคด้านนักศึกษา
 - 3.1.2 ปัญหาและอุปสรรคด้านอาจารย์
 - 3.1.3 ปัญหาและอุปสรรคด้านนโยบายมหาวิทยาลัย
- 3.2 ความคิดเห็นของผู้บริหารมหาวิทยาลัยที่ให้สัมภาษณ์
- 3.3 วิธีแก้ไขเมื่อนักศึกษาประสบปัญหาการทำงานเป็นทีม
- 3.4 ผลจากการสังเกตปัญหาการทำงานเป็นทีมของนักศึกษา

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการทำงานเป็นทีม

- 4.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของการบรรจุเรื่องทำงานเป็นทีม เข้าไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอน
 - 4.1.1 ความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์
 - 4.1.2 ความคิดเห็นของผู้บริหารมหาวิทยาลัย
- 4.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการทำงานเป็นทีม
 - 4.2.1 ความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์
 - 4.2.2 ความคิดเห็นของผู้บริหารมหาวิทยาลัย

4.3 แนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมการทำงานเป็นทีมของนักศึกษามหาวิทยาลัย หอการค้าไทย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา อาจารย์ ที่ทำการตอบแบบสอบถาม และข้อมูลทั่วไปของ
ผู้บริหารมหาวิทยาลัยที่ให้สัมภาษณ์

1.1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา อาจารย์ที่ตอบแบบสอบถาม

1.1.1 นักศึกษาที่ทำกิจกรรมรายวิชา

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่ทำกิจกรรมรายวิชาจำแนกตามชั้นปี คณะที่
นักศึกษาสังกัด วิธีการสอน จำนวนรายวิชา จำนวนสมาชิกในทีม ลักษณะการจัด
ทีมงานประสบการณ์ จำนวนครั้งที่เคยมีประสบการณ์และสมาชิกในทีม และวิธีการ
สอนการทำงาน (n = 808)

สถานภาพของนักศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชั้นปี		
ชั้นปีที่ 3	269	33.3
ชั้นปีที่ 4	539	66.7
คณะที่นักศึกษาสังกัด		
บริหารธุรกิจ	344	42.6
เศรษฐศาสตร์	165	20.4
มนุษยศาสตร์	61	7.5
วิทยาศาสตร์	103	12.8
นิเทศศาสตร์	82	10.1
วิศวกรรมศาสตร์	53	6.6

ตารางที่ 4 (ต่อ)

สถานภาพของนักศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
<u>วิธีการสอน</u>		
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
การสัมมนา	51	6.3
การบรรยาย	773	95.7
กรณีศึกษา	211	26.1
การอภิปราย	105	13.0
อื่น ๆ ปฏิบัติการ	38	4.7
<u>จำนวนรายวิชา</u>		
1 วิชา	119	14.7
2 วิชา	282	34.9
3 วิชา	388	48.0
ไม่ตอบ	19	2.4
<u>จำนวนสมาชิกในทีม</u>		
1-5 คน	340	42.1
6-10 คน	423	52.4
11-15 คน	21	2.6
มากกว่า 15 คน	5	0.6
ไม่ตอบ	19	2.3
<u>ลักษณะการจัดทีมงาน</u>		
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
เลือกกันเอง	786	97.2
อาจารย์เลือกให้	120	14.8
อื่น ๆ เช่น จับฉลาก		
นับอันดับ	15	1.8

ตารางที่ 4 (ต่อ)

สถานภาพของนักศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประสบการณ์		
เคย	735	91.0
ไม่เคย	67	8.3
ไม่ตอบ	6	0.7
จำนวนครั้ง		
1 – 5 ครั้ง	592	73.3
6 – 10 ครั้ง	119	14.7
11 – 20 ครั้ง	52	6.4
16 – 20 ครั้ง	30	3.7
มากกว่า 20 ครั้ง	9	1.1
ไม่ตอบ	6	0.7
จำนวนสมาชิกภายในทีม		
ที่มีประสบการณ์การ		
ทำงานเป็นทีมมาก่อน		
1 - 5 คน	482	59.6
6 - 10 คน	285	35.3
11 – 15 คน	31	3.8
มากกว่า 15 คน	2	0.2
ไม่ตอบ	8	1.0
การอธิบายของอาจารย์		
อธิบาย	610	75.4
ไม่ได้อธิบาย	191	23.6
อื่น ๆ เช่น เป็นบางครั้ง ในบางวิชา	7	0.9

ตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่านักศึกษาที่ทำกิจกรรมรายวิชาที่ตอบแบบสอบถามมีทั้งสิ้น 808 คน แบ่งเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 269 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 539 คน คิดเป็นร้อยละ 66.7

สาเหตุที่กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาปีที่ 3 และ 4 เนื่องจากนักศึกษารุ่นใหญ่จะได้รับมอบหมายให้ทำงานเป็นทีมเมื่อเลือกวิชาเอกแล้วในปีที่ 3 และเพิ่มกิจกรรมการทำงานเป็นทีมมากขึ้นในปีที่ 4 ซึ่งเป็นปีสุดท้ายของการศึกษาในระดับปริญญาตรี เนื่องจาก อาจารย์จะฝึกทักษะการทำงานเป็นทีมให้นักศึกษาเพื่อเตรียมพร้อมไปประกอบวิชาชีพต่อไป และลักษณะวิชาชั้นปีที่ 4 เอื้ออำนวยต่อการมอบหมายงานกลุ่ม เช่น วิชาวิจัย วิชาสัมมนา เป็นต้น

นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามมาจาก 6 คณะ โดยจำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละคณะ และอัตราร้อยละแสดงไว้ในตารางที่ 3 ซึ่งมีข้อสังเกตว่าการมอบหมายกิจกรรมการทำงานเป็นทีมให้นักศึกษาแต่ละคณะมากน้อยต่างกันขึ้นอยู่กับลักษณะวิชาและสาขาวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง เช่น คณะบริหารธุรกิจมีผู้ตอบแบบสอบถาม 344 คนคิดเป็นร้อยละ 42.6 มีสาขาการตลาดและการจัดการธุรกิจระหว่างประเทศ ซึ่งในวิชาชีพดังกล่าวต้องเกี่ยวข้องติดต่อกับบุคคลมากมายหลายกลุ่ม อาจารย์จึงมอบหมายการทำงานเป็นทีมให้นักศึกษาได้ฝึกทักษะการทำงานเป็นทีม ขณะที่คณะบัญชีไม่ค่อยมีการมอบหมายการทำงานเป็นทีม เพราะกิจกรรมรายวิชาเป็นกิจกรรมรายบุคคลมากกว่า เช่น การทำแบบฝึกหัดรวมทั้งวิชาชีพบัญชีจะเป็นงานเฉพาะบุคคลมากกว่าวิชาชีพของคณะอื่น อาจารย์จึงมอบหมายการทำงานเป็นทีมน้อยกว่าคณะอื่น เห็นได้ชัดว่าในภาคต้น ไม่มีวิชาใดมอบหมายการทำงานเป็นทีมเลย ทำให้ไม่มีการสุ่มตัวอย่างและไม่มีข้อมูลในตารางที่ 2

นอกจากนี้ จำนวนตัวอย่างที่ได้ยังขึ้นอยู่กับจำนวนนักศึกษาแต่ละคณะด้วย เช่น คณะวิศวกรรมศาสตร์ มีนักศึกษาน้อย กลุ่มตัวอย่างจึงมีน้อยด้วย กล่าวคือ เก็บตัวอย่างได้เพียง 53 คน คิดเป็นร้อยละ 6.6

กล่าวโดยสรุปจำนวนตัวอย่างสำหรับนักศึกษาที่ทำกิจกรรมรายวิชา ขึ้นอยู่กับลักษณะวิชาที่เรียน ลักษณะวิชาชีพที่จำเป็นต้องใช้ทักษะการทำงานเป็นทีมในอนาคต และขึ้นอยู่กับจำนวนนักศึกษาแต่ละคณะด้วย นักศึกษาที่ทำกิจกรรมรายวิชาส่วนใหญ่มองเห็นว่าอาจารย์สอนแบบบรรยายคิดเป็นร้อยละ 95.7 ซึ่งลักษณะวิชาในชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 จะเป็นวิชาเอก เนื้อหาจะเน้นบรรยาย หรือมีวิธีการสอนแบบอื่น ๆ ด้วย รองลงมาเห็นว่าอาจารย์ใช้วิธีการสอนแบบกรณีศึกษา การอภิปราย สัมมนาและสอนในห้องปฏิบัติการคิดเป็นร้อยละ 26.1 13.0 6.3 และ 4.7 ตามลำดับ และในภาคต้น ปีการศึกษา 2541 นี้ อาจารย์ได้มอบหมายให้นักศึกษาทำงานร่วมกัน 3 วิชา คิดเป็นร้อยละ 48.0 ซึ่งวิชาส่วนใหญ่จะเป็นวิชาเอกซึ่งอาจารย์เน้นให้นักศึกษาได้เรียน

ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติงานร่วมกัน และจำนวนสมาชิกในทีม 6 – 10 คน คิดเป็นร้อยละ 52.4 ซึ่งเป็นกลุ่มที่เหมาะสมจำนวนสมาชิกไม่มากหรือน้อยเกินไปในการเลือกทีม อาจารย์จะให้นักศึกษาเลือกกันเอง นักศึกษาส่วนใหญ่จะมีประสบการณ์ในการทำงานมาก่อนประมาณ 1 – 5 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 73.3 สมาชิกในทีม 1 – 5 คน คิดเป็นร้อยละ 59.6 ในการทำงานแต่ละครั้ง ก่อนการปฏิบัติงานร่วมกัน อาจารย์จะอธิบายวิธีการทำงานร่วมกันให้ฟังก่อน

1.1.2 นักศึกษาที่ทำกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ตารางที่ 5 นักศึกษาที่ทำกิจกรรมเสริมหลักสูตร จำแนกตามชั้นปี คณะ สถานภาพ ในการทำกิจกรรมเสริมหลักสูตร ตำแหน่งที่รับผิดชอบ และการได้มาของตำแหน่ง (n = 246)

ข้อความ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชั้นปี		
ชั้นปีที่ 2	19	7.7
ชั้นปีที่ 3	181	73.6
ชั้นปีที่ 4	46	18.7
คณะที่นักศึกษาสังกัด		
บริหารธุรกิจ	83	33.7
บัญชี	41	16.7
เศรษฐศาสตร์	38	15.4
มนุษยศาสตร์	23	9.3
วิทยาศาสตร์	25	10.2
นิเทศศาสตร์	25	10.2
วิศวกรรมศาสตร์	11	4.5
สถานภาพ		
คณะกรรมการสโมสรนักศึกษา	41	16.7
คณะกรรมการชมรมกิจกรรมนักศึกษา	118	48.0
คณะกรรมการนักศึกษาประจำคณะ	99	40.2

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ที่มาของตำแหน่งที่รับผิดชอบ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
สมัคร	60	24.4
เพื่อนแนะนำ	64	25.9
อาจารย์มอบหมาย	12	4.9
เลือกตั้ง	43	17.4
อื่น ๆ ความสามารถ ประสบการณ์	49	19.8
ไม่ตอบ	18	7.3

ตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่านักศึกษาที่ทำกิจกรรมเสริมหลักสูตร ที่ศึกษาในครั้งนี้เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 โดยพบว่า ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คิดเป็นจำนวนร้อยละ 73.6 ส่วนอีกร้อยละ 18.7 เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 และร้อยละ 7.7 เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษาชั้นปีที่ 3 เป็นชั้นปีที่มีความคุ้นเคยกับสภาพการเรียนการสอน และการทำกิจกรรมมากกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 2 และในระเบียบของมหาวิทยาลัย นักศึกษาที่เป็นนายกสโมสรจะต้องเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 4 เป็นชั้นปีที่นักศึกษาจะต้องเตรียมตัวที่จะสำเร็จการศึกษา

นักศึกษาที่ทำกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ทำการศึกษา ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ คิดเป็นจำนวนร้อยละ 33.7 เนื่องจากนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีจำนวนมากและลักษณะวิชาที่เรียนก็เป็นทางด้านการบริหารธุรกิจ นักศึกษาจึงมีความคิดสร้างสรรค์และอยากทำกิจกรรมมากกว่าคณะอื่น ๆ จำนวนรองลงมาเป็นนักศึกษาคณะบัญชี ร้อยละ 16.7 คณะเศรษฐศาสตร์ ร้อยละ 15.4 คณะวิทยาศาสตร์ ร้อยละ 10.2 คณะนิเทศศาสตร์ ร้อยละ 10.2 คณะมนุษยศาสตร์ ร้อยละ 9.3 และคณะวิศวกรรมศาสตร์ ร้อยละ 4.5 ตามลำดับ

นักศึกษาที่ทำกิจกรรมเสริมหลักสูตร ส่วนใหญ่ทำกิจกรรมนักศึกษาในฐานะเป็นคณะกรรมการชมรมกิจกรรมนักศึกษา คิดเป็นจำนวนร้อยละ 48.0 เพราะนักศึกษาชมรมจะเป็นชมรมกิจกรรมและชมรมกีฬา ซึ่งชมรมกีฬาจะมีนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมมากที่สุด เพราะเป็นการส่งเสริมสุขภาพด้วย จำนวนรองลงมาเป็นคณะกรรมการนักศึกษาประจำคณะ คิดเป็นร้อยละ 40.2 นอกจากนั้นยังมีนักศึกษาที่เป็นคณะกรรมการสโมสรนักศึกษา ร้อยละ 16.7 ตามลำดับ

สำหรับการได้มาของตำแหน่งที่รับผิดชอบในการทำกิจกรรม นักศึกษาที่ทำกิจกรรมเสริมหลักสูตรส่วนใหญ่ ได้ตำแหน่งมาเพราะเพื่อนแนะนำและการสมัครด้วยตนเองในสัดส่วนใกล้เคียงกัน คิดเป็นจำนวนร้อยละ 25.9 และ 24.4 ตามลำดับ นักศึกษาบางคนสนใจ อาจจะทำแต่ไม่กล้า ถ้ามีเพื่อน ๆ ชวน ก็จะทำและสนใจทำได้ดีด้วย และจะชวนเพื่อนมาอีก จำนวนรองลงมา ได้ตำแหน่งมาเพราะการเลือกตั้งและอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 17.4 และ 19.8 ตามลำดับ โดยมีจำนวนนักศึกษาเพียงร้อยละ 4.9 ที่อาจารย์มอบหมายให้รับผิดชอบในตำแหน่งนั้น ๆ

1.1.3 อาจารย์ที่ปรึกษาชมรม

ตารางที่ 6 อาจารย์ที่ปรึกษาชมรมจำแนกตามคณะ ประสพการณ์การทำงานชมรมที่เป็นที่ปรึกษาในปัจจุบัน ระยะเวลาที่เป็นที่ปรึกษาชมรม ชมรมที่เคยเป็นที่ปรึกษา ระยะเวลาที่เคยเป็นที่ปรึกษาชมรม ที่มาของการเป็นที่ปรึกษาชมรม วิธีการแนะนำนักศึกษา เวลาที่ให้นักศึกษาเข้าพบ วิธีการประเมินผล โอกาสในการประเมินผล คุณสมบัติที่ใช้ในการประเมินผล วิธีแก้ไขปัญหาให้นักศึกษา (n= 27)

ข้อความ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
<u>คณะที่อาจารย์สังกัด</u>		
บริหารธุรกิจ	2	7.4
บัญชี	2	7.4
เศรษฐศาสตร์	3	11.1
มนุษยศาสตร์	5	18.5
วิทยาศาสตร์	1	3.7
นิเทศศาสตร์	1	3.7
วิศวกรรมศาสตร์	1	3.7
บุคลากร ห้องสมุด ฝ่ายกิจการ		
นักศึกษา กองอาคารสถานที่	12	44.4

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
<u>จำนวนปีที่มีประสบการณ์</u>		
ต่ำกว่า 2 ปี	5	18.5
2 - 6 ปี	6	22.2
7 - 11 ปี	3	11.1
12 - 16 ปี	6	22.2
16 ปี ขึ้นไป	7	25.9
<u>ประเภทชมรมที่เป็นที่ริ่กษา</u>		
การจัดการธุรกิจ	1	3.7
คณิตศาสตร์ และสถิติ	1	3.7
คอมพิวเตอร์	1	3.7
ค่ายอาสาพัฒนาชนบท	1	3.7
ดนตรีไทย - นาฏศิลป์	1	3.7
ดนตรีสากล	1	3.7
พัฒนานุคลิกภาพ	1	3.7
พุทธศาสตร์	1	3.7
โรตาแรคท์	1	3.7
วิทยุสมัครเล่น	1	3.7
วรรณศิลป์	1	3.7
ถ่ายภาพ	1	3.7
ชมรมกีฬา	15	55.6
<u>ระยะเวลาที่เคยมีประสบการณ์เป็นที่ริ่กษา</u>		
ต่ำกว่า 2 ปี	2	7.4
2-6 ปี	5	18.5
7-11 ปี	9	33.4
12-16 ปี	4	14.8
มากกว่า 16 ปี	7	25.9

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
<u>ที่มาของการเป็นที่ปรึกษาชมรม</u>		
สมัครใจ	25	92.6
ได้รับการแต่งตั้งจากผู้บริหาร	2	7.4
<u>การแนะนำนักศึกษา</u>		
แนะนำ	24	88.9
ไม่ได้แนะนำ	3	11.1
<u>การเปิดโอกาสให้นักศึกษาเข้าพบ</u>		
พบได้ตลอดเวลา	22	81.5
จัดเวลาว่างให้พบ	3	11.1
อื่น ๆ นัดหมายหรือโทรศัพท์ปรึกษา	2	7.4
<u>วิธีการประเมินผลงาน</u>		
การสังเกต	20	74.1
การสัมภาษณ์	3	11.1
ถามจากเพื่อน ๆ	1	3.7
อื่น ๆ ดูจากผลงาน	3	11.1
<u>โอกาสการประเมินผลงาน</u>		
มี	15	55.5
ไม่มี	9	33.3
ไม่ตอบ	3	11.11
<u>คุณสมบัติที่ใช้ในการประเมินผลงาน</u>		
การมีส่วนร่วมของสมาชิกในทีม	14	51.8
ผลงานขั้นสุดท้ายของทีมนักศึกษา	4	14.8
การพัฒนาผลงานของทีมเป็นระยะ	4	14.8
ไม่ตอบ	5	18.6

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
วิธีการที่ใช้ในการแนะนำนักศึกษา		
แนะนำวิธีการแก้ไขปัญหา	17	63.0
แนะนำวิธีการแก้ไขปัญหาและทำร่วมกับนักศึกษา	10	37.0

ตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่าอาจารย์ที่ปรึกษาขมรมที่ทำการศึกษ ส่วนใหญ่เป็นบุคลากรในหน่วยงานต่าง ๆ เช่น ห้องสมุด ฝ่ายกิจการนักศึกษา กองอาคารสถานที่ คิดเป็นจำนวนร้อยละ 44.4 เนื่องจากบุคลากรส่วนใหญ่ที่สนใจกิจกรรมกีฬาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาขมรมกีฬา และเป็นบุคลากรฝ่ายกิจการนักศึกษา รองลงมาเป็นอาจารย์สังกัดคณะมนุษยศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 18.5 คณะเศรษฐศาสตร์ ร้อยละ 11.1 คณะบริหารธุรกิจ ร้อยละ 7.4 คณะบัญชี ร้อยละ 7.4 คณะวิทยาศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ ร้อยละ 3.7 เท่ากัน ตามลำดับ

อาจารย์ที่ปรึกษาขมรมที่ทำการศึกษส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานในมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย จำนวนมากกว่า 16 ปี คิดเป็นจำนวนร้อยละ 25.9 รองลงมา มีประสบการณ์การทำงานสอน 2 – 6 ปี และ 12 – 16 ปี คิดเป็นสัดส่วนเท่ากัน คือ ร้อยละ 22.2 นอกจากนั้นมีอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานสอนต่ำกว่า 2 ปี และ 7 – 11 ปี คิดเป็นจำนวนร้อยละ 18.5 และ 11.2 ตามลำดับ ซึ่งอาจารย์ที่ปรึกษาขมรมที่ทำงานมากกว่า 16 ปี จะมีใจรักและให้ความเมตตานักศึกษามาโดยตลอด ในขณะที่อาจารย์ที่ปรึกษาขมรม ซึ่งทำงานมา 2-6 ปี เป็นผู้ที่ได้รับการชักชวนจากเพื่อนอาจารย์มาเป็นที่ปรึกษาด้วยใจรัก

ในปัจจุบันอาจารย์ที่ปรึกษาขมรมส่วนใหญ่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาขมรมเกี่ยวกับกีฬา คิดเป็นจำนวนร้อยละ 55.6 นอกจากนั้นเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาขมรมกิจกรรมประเภทต่าง ๆ เช่น ขมรมการจัดการธุรกิจ คณิตศาสตร์ คอมพิวเตอร์ ค่ายอาสาพัฒนาชนบท ดนตรีไทย และนาฏศิลป์ ดนตรีสากล พัฒนาบุคลิกภาพ พุทธศาสตร์ โรตาแรคท์ วิทยุสมัครเล่น วรรณศิลป์ และขมรมถ่ายภาพ แต่ละขมรมคิดเป็นร้อยละ 3.7

ระยะเวลาที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาดั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันส่วนใหญ่มีระยะเวลา 7 – 11 ปี คิดเป็นจำนวนร้อยละ 33.4 รองลงมา มากกว่า 16 ปี ร้อยละ 25.9 2-6 ปี ร้อยละ 18.5 12 – 16 ปี ร้อยละ 14.8 และต่ำกว่า 2 ปี ร้อยละ 7.4 ตามลำดับ

สำหรับการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาชมรมของอาจารย์ที่ปรึกษาชมรมส่วนใหญ่ นั้นเกือบทั้งหมดเป็นเพราะความสมัครใจ คิดเป็นจำนวนสูงถึงร้อยละ 92.6 และเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาชมรมที่เพราะผู้บริหารแต่งตั้งมีเพียงร้อยละ 7.4 เท่านั้น

ในการแนะนำนักศึกษาในชมรมถึงวิธีการทำงานเป็นทีม นั้น อาจารย์ที่ปรึกษาชมรมส่วนใหญ่จะทำการแนะนำนักศึกษา โดยคิดเป็นจำนวนสูงถึงร้อยละ 88.9 ส่วนอาจารย์ที่ปรึกษาชมรมที่ไม่ได้ทำการแนะนำศึกษานั้น คิดเป็นร้อยละ 11.1 โดยส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่า เพื่อให้นักศึกษาเรียนรู้เอง

สำหรับการเปิดโอกาสให้นักศึกษาในชมรมได้พบหรือปรึกษานั้น อาจารย์ที่ปรึกษาชมรมส่วนใหญ่เปิดโอกาสให้นักศึกษาเข้าพบได้ตลอดเวลา โดยคิดเป็นจำนวนสูงถึงร้อยละ 81.5 รองลงมาอาจารย์ที่ปรึกษาชมรมทำการจัดเวลาว่างให้นักศึกษาเข้าพบ คิดเป็นร้อยละ 11.1

วิธีการที่ใช้ในการประเมินผลงานการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาที่อาจารย์ที่ปรึกษาชมรมส่วนใหญ่ใช้คือวิธีการสังเกต โดยคิดเป็นจำนวนสูงถึงร้อยละ 74.1 รองลงมาอาจารย์ที่ปรึกษาชมรมใช้วิธีการสัมภาษณ์ และการสอบถามจากเพื่อนๆ ในกลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 11.1 และ 3.7 ตามลำดับ

อาจารย์ที่ปรึกษาชมรมส่วนใหญ่มีโอกาสในการประเมินผลงานการทำงานเป็นทีมร่วมกับนักศึกษา คิดเป็นจำนวนสูงถึงร้อยละ 55.5 โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาชมรมที่ไม่มีโอกาสในการประเมินผลงานการทำงานเป็นทีมร่วมกับนักศึกษา ร้อยละ 33.3

อาจารย์ที่ปรึกษาชมรมส่วนใหญ่เลือกใช้คุณสมบัติด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกในทีม เพื่อทำการประเมินผลงานการทำงานเป็นทีมของนักศึกษา โดยคิดเป็นร้อยละ 51.8 จำนวนรองลงมาใช้วิธีประเมินผลงานขั้นสุดท้ายของทีม และประเมินการพัฒนาผลงานของทีมเป็นระยะ คิดเป็นสัดส่วนเท่ากันคือ ร้อยละ 14.8

อาจารย์ที่ปรึกษาชมรมส่วนใหญ่ เลือกใช้วิธีการแนะนำนักศึกษาเกี่ยวกับวิธีการแก้ไขปัญหาในการทำงานเป็นทีม โดยการแนะนำวิธีการแก้ไขปัญหาแล้วให้นักศึกษาปฏิบัติเอง คิดเป็นจำนวนร้อยละ 63.0 จำนวนรองลงมาใช้วิธีแนะนำวิธีการแก้ไขปัญหาและทำร่วมกับนักศึกษา คิดเป็นจำนวน ร้อยละ 37.0

1.1.4 อาจารย์ประจำวิชา

ตารางที่ 7 อาจารย์ประจำวิชาจำแนกตามคณะ ประสบการณ์การทำงานสอนจำนวนชั่วโมง ที่สอนลักษณะการสอนและวิธีการสอนนักศึกษา ชั่วโมงที่สอนลักษณะการสอน วิธีการสอน วิธีการจัดกลุ่ม จำนวนรายวิชาที่สอน จำนวนนักศึกษาที่ลงทะเบียน การแนะนำนักศึกษา การมอบหมายให้นักศึกษาทำงาน ช่วงเวลาที่ให้ทำงานร่วมกัน วิธีติดตามผลงาน การนำผลงานไปประเมินผล วิธีประเมินผลงาน วิธีการให้คะแนน (n = 18)

ข้อความ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
<u>คณะที่อาจารย์สังกัด</u>		
บริหารธุรกิจ	4	22.2
เศรษฐศาสตร์	2	11.1
มนุษยศาสตร์	2	11.1
วิทยาศาสตร์	4	22.2
นิเทศศาสตร์	3	16.7
วิศวกรรมศาสตร์	3	16.7
<u>จำนวนปีที่มีประสบการณ์</u>		
ต่ำกว่า 2 ปี	7	38.9
2 – 5 ปี	4	22.2
6 – 10 ปี	3	16.7
11 – 15 ปี	2	11.1
16 ปี ขึ้นไป	2	11.1
<u>จำนวนชั่วโมงที่สอน</u>		
2-3 คาบ/สัปดาห์	1	5.6
4-5 คาบ/สัปดาห์	2	11.1
6-7 คาบ/สัปดาห์	7	38.9
8-9 คาบ/สัปดาห์	6	33.3
มากกว่า 9 คาบ/สัปดาห์	2	11.1

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
<u>วิธีการสอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)</u>		
สอนคนเดียว	8	44.4
สอนเป็นทีม	10	55.6
<u>การสอนแบบ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)</u>		
สัมมนา	4	22.2
บรรยาย	14	77.8
กรณีศึกษา	7	38.9
อภิปราย	6	33.3
<u>การจัดกลุ่ม</u>		
ให้นักศึกษาเลือกกลุ่มกันเอง	14	77.8
จัดกลุ่มให้นักศึกษา	4	22.2
<u>จำนวนรายวิชา</u>		
1 วิชา	8	44.5
2 วิชา	7	38.9
3 วิชา	3	16.7
<u>จำนวนนักศึกษาที่ลงทะเบียน</u>		
ต่ำกว่า 50 คน	5	27.8
51 - 100 คน	3	16.7
101 - 150 คน	1	5.6
151 - 200 คน	4	22.2
มากกว่า 200 คน	5	27.8
<u>การแนะนำนักศึกษา</u>		
แนะนำ	12	66.7
ไม่ได้แนะนำ	6	33.3

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ความดีในการมอบหมายให้นักศึกษาทำงานเป็นทีม		
ทุกครั้ง	13	72.2
เป็นบางครั้ง	4	22.2
ไม่ตอบ	1	5.6
ช่วงเวลาให้ทำงาน		
เรียน	9	50.0
หลังเลิกเรียน	4	22.2
อื่น ๆ ช่วง 15 นาที สุดท้ายของชั่วโมงเรียน	5	27.8
วิธีการติดตามผลการทำงาน		
การสังเกต	9	50.0
การสัมภาษณ์	2	11.1
ถามจากเพื่อน ๆ	1	5.6
อื่น ๆ อาทิ ดูผลงานขั้นสุดท้าย	6	33.3
การนำผลงานไปประเมินผล		
นำไปประเมินผล	16	88.9
ไม่นำไปประเมินผล	2	11.1
การประเมินผลงาน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในฐานะสมาชิกในทีม	9	30.0
การพัฒนาผลงานของทีมเป็นระยะ	4	13.3
การนำเสนอรายงานและทำแบบฝึกหัดเป็นทีม		
โดยส่งตัวแทนมารายงาน	11	36.7
อื่น ๆ	6	20.0

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
วิธีให้คะแนนสำหรับผลงานของทีม		
โดยให้คะแนนเป็นทีม		
ส่งเสริมให้นักศึกษาทำงานเป็นทีม	7	38.9
ไม่สามารถแยกผลงานหรือคิดสัดส่วนการทำงานของแต่ละบุคคลได้เนื่องจากเป็นผลงานของทีม	9	50.0
อื่น ๆ เช่น ทำด้วยกันได้คะแนนเท่ากัน	2	11.1
วิธีให้คะแนนเป็นรายบุคคล		
ป้องกันการเอาเปรียบเพื่อนและเป็นการบังคับทางอ้อมให้นักศึกษาให้ความร่วมมือกัน	4	22.2
ให้ตามผลงานที่นักศึกษาร่วมกันทำกิจกรรมเป็นการยุติธรรมดี เนื่องจากเป็นผลงานของทีม	4	22.2
อื่น ๆ เช่น ให้นักศึกษารู้จักประเมินผลงานตนเองและประเมินผลงานของเพื่อน	10	55.6

ตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่าอาจารย์ประจำวิชาที่ทำการศึกษา เป็นอาจารย์สังกัด คณะบริหารธุรกิจและคณะวิทยาศาสตร์ คิดเป็นจำนวนร้อยละ 22.2 จำนวนรองลงมาเป็นอาจารย์คณะนิเทศศาสตร์ และ คณะวิศวกรรมศาสตร์ เป็นสัดส่วนเท่ากัน คือ ร้อยละ 16.7 คณะเศรษฐศาสตร์ และคณะมนุษยศาสตร์ เป็นสัดส่วนเท่ากัน คือ ร้อยละ 11.1

อาจารย์ประจำวิชาส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงานสอนในมหาวิทยาลัยหอการค้าไทยจำนวน ต่ำกว่า 2 ปี คิดเป็นจำนวนร้อยละ 38.9 ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นอาจารย์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ และนิเทศศาสตร์ รองลงมา มีประสบการณ์การทำงานสอน 2-5 ปี และ 6-10 ปี คิดเป็นจำนวนร้อยละ 22.2 และร้อยละ 16.7 ตามลำดับ นอกจากนั้น มีอาจารย์ที่มีประสบการณ์ทำงานสอนมากกว่า 11 ปี มีจำนวนร้อยละ 22.2

อาจารย์ประจำวิชาที่มีชั่วโมงที่สอน 6-7 คาบ/สัปดาห์ คิดเป็นจำนวนร้อยละ 38.9 รองลงมา 8-9 คาบ/สัปดาห์ คิดเป็นจำนวนร้อยละ 33.3 นอกจากนั้นเป็นอาจารย์ประจำวิชาที่มีชั่วโมงที่สอน 4-5 คาบ/สัปดาห์ และมากกว่า 9 คาบ/สัปดาห์ คิดเป็นสัดส่วนเท่ากันคือ ร้อยละ 11.1

อาจารย์ประจำวิชาส่วนใหญ่ใช้วิธีการสอนเป็นทีม คิดเป็นจำนวนร้อยละ 55.6 และใช้วิธีการสอนคนเดียว ร้อยละ 44.5

อาจารย์ประจำวิชาส่วนใหญ่ใช้วิธีการสอนนักศึกษาด้วยวิธีการบรรยาย คิดเป็นจำนวนร้อยละ 77.8 ซึ่งลักษณะรายวิชาที่สอนจะเป็นด้านสังคมศาสตร์ เช่น คณะบริหารธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์ ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษา รองลงมาสอนแบบกรณีศึกษา คิดเป็นร้อยละ 38.9 ส่วนวิธีการสอนแบบอภิปราย และการสอนแบบสัมมนา มีอาจารย์สอนร้อยละ 33.3 และ 22.2 ตามลำดับ

สำหรับวิธีการจัดกลุ่มนักศึกษาเพื่อทำงานเป็นทีม พบว่า อาจารย์ประจำวิชาส่วนใหญ่ใช้วิธีให้นักศึกษาเลือกกลุ่มกันเอง คิดเป็นร้อยละ 77.8 ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษา และที่มีอาจารย์เป็นผู้จัดกลุ่มให้นักศึกษา คิดเป็นจำนวนร้อยละ 22.2

อาจารย์ประจำวิชาส่วนใหญ่มอบหมายให้นักศึกษาทำงานเป็นทีมจำนวน 3 วิชา คิดเป็นจำนวนร้อยละ 44.5 ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษา รองลงมามีรายวิชาที่มอบหมาย จำนวน 2 วิชา และ 1 วิชา คิดเป็นจำนวนร้อยละ 38.9 และ 16.7 ตามลำดับ และจำนวนนักศึกษาที่ลงเรียนวิชาที่อาจารย์สอนและมอบหมายให้ทำงานเป็นทีม จำนวนต่ำกว่า 50 คน และมากกว่า 200 คน คิดเป็นจำนวนร้อยละ 27.8 เท่ากัน รองลงมา นักศึกษาจำนวน 151-200 คน คิดเป็นจำนวนร้อยละ 22.2

ในการแนะนำนักศึกษาถึงวิธีการทำงานเป็นทีมก่อนการลงมือปฏิบัติจริงนั้น อาจารย์ประจำวิชาส่วนใหญ่ทำการแนะนำนักศึกษา โดยคิดเป็นจำนวนร้อยละ 66.7 ส่วนอาจารย์ประจำวิชาที่ไม่ได้ทำการแนะนำนักศึกษานั้น คิดเป็นร้อยละ 33.3

ความถี่ในการมอบหมายให้นักศึกษาทำงานเป็นทีมในแต่ละภาคการศึกษาของอาจารย์ประจำวิชาส่วนใหญ่ คือ มอบหมายทุกครั้งในแต่ละภาคการศึกษา คิดเป็นจำนวนร้อยละ 72.2 โดยมีอาจารย์ประจำวิชาเพียงร้อยละ 22.2 ที่มอบหมายให้นักศึกษาทำงานเป็นทีมบางครั้ง

ช่วงเวลาที่ยาจารย์ประจำวิชาส่วนใหญ่มักจะมอบหมายให้นักศึกษาทำงานเป็นทีม คือ ช่วงเวลาที่เรียน โดยคิดเป็นจำนวนร้อยละ 50.0 โดยมีอาจารย์ประจำวิชาเพียงร้อยละ 22.2 ที่มักจะมอบหมายให้นักศึกษาทำงานเป็นทีมในช่วงหลังเลิกเรียน

วิธีการติดตามผลการทำงานของนักศึกษาที่อาจารย์ประจำวิชาส่วนใหญ่มักจะใช้ คือ การสังเกตโดยคิดเป็นจำนวนร้อยละ 50.0 อาจารย์ประจำวิชาจำนวนรองลงมาติดตามโดยการสัมภาษณ์ และการสอบถามจากเพื่อน ๆ คิดเป็นจำนวนร้อยละ 11.1 และ 5.6 ตามลำดับ นอกจากนี้

นั้นมีอาจารย์ประจำวิชา ร้อยละ 33.3 ที่ไม่ได้ติดตามแต่จะดูที่ผลงานขั้นสุดท้ายของนักศึกษาที่เดียว

ด้านการนำผลงานจากการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาไปประเมินผลร่วมกับการเรียนการสอน พบว่า อาจารย์ประจำวิชาส่วนใหญ่จะนำผลงานจากการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาไปประเมินผลร่วมกับการเรียนการสอน โดยคิดเป็นจำนวนร้อยละ 88.9 โดยอาจารย์ประจำวิชาที่ไม่ได้นำผลงานจากการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาไปประเมินผลร่วมกับการเรียนการสอนมีจำนวนร้อยละ 11.1 ซึ่งอาจารย์ทุกคนให้เหตุผลที่ไม่ได้นำผลงานจากการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาไปประเมินผลร่วมกับการเรียนการสอนว่า ถือเป็นกิจกรรมย่อยไม่เน้นเนื้อหา

ด้านวิธีการประเมินผลงานการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาพบว่า อาจารย์ประจำวิชาส่วนใหญ่จะเลือกใช้วิธีการนำเสนอรายงานและทำแบบฝึกหัดเป็นทีม โดยส่งตัวแทนมารายงาน โดยคิดเป็นจำนวนร้อยละ 36.7 รองลงมาเลือกใช้วิธีการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในฐานะสมาชิกในทีมคิดเป็นจำนวนร้อยละ 30.0 วิธีอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 20 และการพัฒนาผลงานของทีมเป็นระยะคิดเป็นร้อยละ 13.3 ตามลำดับ

ด้านวิธีการให้คะแนนสำหรับผลงานของทีมพบว่า อาจารย์ประจำวิชาส่วนใหญ่จะเลือกใช้วิธีให้คะแนนเป็นทีม โดยคิดเป็นจำนวนร้อยละ 50.0 ทั้งนี้ด้วยเหตุผลที่ว่าไม่สามารถแยกผลงานหรือคิดสัดส่วนการทำงานของแต่ละบุคคลได้เนื่องจากเป็นผลงานของทีม ส่วนอาจารย์ประจำวิชาที่เลือกวิธีให้คะแนนเป็นรายบุคคล ให้เหตุผลว่าเพื่อให้นักศึกษาประเมินผลงานของตนเองและประเมินผลงานของเพื่อน คิดเป็นจำนวนร้อยละ 55.6

1.2 ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารที่ให้สัมภาษณ์

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารมหาวิทยาลัย จำแนกตามตำแหน่ง (n = 30)

ตำแหน่งงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อธิการบดี	1	3.3
รองอธิการบดี	3	10.0
ผู้ช่วยอธิการบดี	2	6.7
คณบดี	6	20.0
รองคณบดีฝ่ายบริหาร	6	20.0
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ	5	16.7
ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา	7	23.3

ตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่าผู้ให้สัมภาษณ์เป็นผู้ช่วยคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา คิดเป็นจำนวนร้อยละ 23.3 รองลงมาเป็น คณบดี รองคณบดีฝ่ายบริหาร คิดเป็นจำนวนร้อยละ 20.0 เท่ากัน รองคณบดีฝ่ายวิชาการ คิดเป็นจำนวนร้อยละ 16.7 รองอธิการบดี คิดเป็นจำนวนร้อยละ 10.0 ผู้ช่วยอธิการบดี คิดเป็นจำนวนร้อยละ 6.7 อธิการบดี คิดเป็นร้อยละ 3.3 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการทำงานเป็นทีม

2.1 ความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์ ที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการทำงานเป็นทีม

2.1.1 พฤติกรรมด้านเป้าหมาย

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์เกี่ยวกับพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมด้านเป้าหมาย

รายการ	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น									
	นักศึกษา				อาจารย์				รวมทุกกลุ่ม	
	รายวิชา		กิจกรรม		ที่ปรึกษาชมรม		ประจำวิชา			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. การตั้งเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์อย่างชัดเจน	3.80	.73	4.02	.72	3.78	.89	3.20	1.54	3.84	.76
2. การมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและวางแผนร่วมกัน	3.76	.80	3.86	.77	3.37	1.27	3.40	1.10	3.76	.82
3. การกำหนดวิธีการกระบวนการทำงาน ขั้นตอน ระยะเวลา สถานที่ ค่าใช้จ่าย ให้อย่างชัดเจนในการตั้งเป้าหมาย	3.31	.77	3.84	.77	3.55	.93	2.55	1.32	3.42	.82

ตารางที่ 9 (ต่อ)

รายการ	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น									
	นักศึกษา				อาจารย์				รวมทุกกลุ่ม	
	รายวิชา		กิจกรรม		ที่ปรึกษาชมรม		ประจำวิชา			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
4. การยอมรับและปฏิบัติ ตามเป้าหมายที่วางไว้	3.25	1.6	3.84	.76	3.59	1.05	3.40	1.73	3.81	.80
รวม	3.67	.55	3.88	.55	3.57	.80	3.14	1.15	3.71	.58
จำนวน	n = 808		n = 246		n = 27		n = 18		n = 1,099	

ตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มนักศึกษาและอาจารย์มีความเห็นดังนี้โดยรวมแล้ว นักศึกษามีพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมโดยให้ความสำคัญกับเป้าหมายอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยรวมทุกกลุ่มเท่ากับ 3.71) ซึ่งกลุ่มนักศึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษาชมรมมีความเห็นเช่นเดียวกับความเห็นโดยรวม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 ถึง 3.88) ยกเว้นอาจารย์ประจำวิชาเห็นว่าเป้าหมายมีความสำคัญ อยู่ใน ระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.14)

เมื่อพิจารณาพฤติกรรมย่อยตามความเห็นรวมของทุกกลุ่มตัวอย่างแล้ว ผู้วิจัยพบว่าการตั้งเป้าหมายให้ชัดเจน ควรมีส่วนร่วม ในการตั้งเป้าหมาย การยอมรับและปฏิบัติตามเป้าหมายที่วางไว้ เป็นพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมอยู่ใน ระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 3.76 และ 3.81 ตามลำดับ) ยกเว้น การกำหนดวิธีการ กระบวนการทำงาน ขั้นตอน ระยะเวลา สถานที่ และค่าใช้จ่าย เป็นพฤติกรรมการทำงานเป็นทีม อยู่ใน ระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.42)

การวิเคราะห์รายละเอียดพฤติกรรมย่อยด้านเป้าหมาย จำแนกตามกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยพบว่า นักศึกษาที่ทำกิจกรรมรายวิชา มีความเห็นว่าควรตั้งเป้าหมายให้ชัดเจน และการมีส่วนร่วม ในการตั้งเป้าหมาย เป็นพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมอยู่ใน ระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 และ 3.76 ตามลำดับ) ขณะที่การกำหนดวิธีการ กระบวนการทำงาน ขั้นตอน ระยะเวลา สถานที่ และค่าใช้จ่าย และการยอมรับและปฏิบัติตามเป้าหมายที่วางไว้ เป็นพฤติกรรมการทำงานเป็นทีม อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.31 และ 3.25 ตามลำดับ)

นักศึกษาที่ทำกิจกรรมเสริมหลักสูตร เห็นว่า พฤติกรรมด้านเป้าหมายมีองค์ประกอบทั้ง 4 ประเภทอยู่ใน ระดับมาก ทั้งหมด

อาจารย์ที่ปรึกษาชมรม เห็นว่าพฤติกรรมด้านเป้าหมาย มีองค์ประกอบต่าง ๆ ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 3.59 และ 3.55) ยกเว้น พฤติกรรมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและวางแผนอยู่ใน ระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.37)

อาจารย์ประจำวิชา มีความเห็นว่า พฤติกรรมด้านเป้าหมายมีองค์ประกอบ ทั้ง 4 ประเภทอยู่ใน ระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.55 ถึง 3.40)

2.1.2 พฤติกรรมด้านกระบวนการทำงาน

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์เกี่ยวกับพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมด้านกระบวนการทำงานของนักศึกษา

รายการ	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น									
	นักศึกษา				อาจารย์				รวมทุกกลุ่ม	
	รายวิชา		กิจกรรม		ที่ปรึกษาชมรม		ประจำวิชา			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
กระบวนการทำงาน										
1. นักศึกษาทำงานเสร็จตามเวลาที่กำหนด	4.13	.84	3.76	.79	3.37	1.04	3.84	.83	4.03	.86
2. นักศึกษายอมรับคำติชมของเพื่อนและยอมรับมติที่ประชุม	3.90	.77	4.10	.85	3.33	1.47	2.44	1.79	3.88	.89
3. นักศึกษาเสียสละเวลาในการทำงานเพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์	3.86	.73	3.92	.83	3.78	.80	3.20	1.54	3.86	.78
4. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนและลำดับขั้นตอน กระบวนการทำงานของทีม	3.88	.68	3.88	.77	3.52	1.16	2.85	1.63	3.85	.75

ตารางที่ 10 (ต่อ)

รายการ	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น									
	นักศึกษา				อาจารย์				รวมทุกกลุ่ม	
	รายวิชา		กิจกรรม		ที่ปรึกษาชมรม		ประจำวิชา			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
5. มีการประชุมปรึกษากัน เมื่อมีปัญหาในการทำงาน	3.87	.77	3.90	.78	3.44	1.37	2.30	1.84	3.84	.85
6. เมื่อพบปัญหาในการทำงาน นักศึกษาคงจะ ขอคำปรึกษาจาก อาจารย์ผู้สอน	3.72	.95	3.58	.89	3.96	.81	4.10	.85	3.70	.93
7. มีการกระตุ้นให้ นักศึกษาล้ำแสดง ความคิดเห็น ชักถาม อย่างอิสระ	3.58	.82	3.85	.88	3.74	1.13	3.95	1.23	3.65	.86
8. การติดต่อสื่อสาร ระหว่างนักศึกษาเป็นไป อย่างถูกต้องรวดเร็ว ทันเหตุการณ์	3.68	.74	3.41	.79	3.22	1.09	3.16	1.34	3.60	.79
9. นักศึกษาทุกคนปฏิบัติ ตามระเบียบ กฎเกณฑ์ ของทีมงาน	3.54	.78	3.67	.78	3.11	1.34	2.35	1.90	3.54	.85
10. มีการประเมินผลการ ทำงานของทีมร่วมกัน	3.08	.89	3.65	.90	2.78	1.58	2.75	1.80	3.19	.97
รวม	3.73	.46	3.79	.48	3.43	.86	3.04	.94	3.71	.51
จำนวน	n = 808		n = 246		n = 27		n = 18		n = 1,099	

ตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มนักศึกษาและอาจารย์มีความเห็นดังนี้ โดยรวมแล้ว นักศึกษามีพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมด้านกระบวนการทำงานอยู่ใน ระดับมาก (ค่าเฉลี่ยรวมทุกกลุ่มเท่ากับ 3.71) ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่มีความเห็นเช่นเดียวกับความเห็นโดยรวม คือกลุ่มนักศึกษาทั้ง นักศึกษาที่ทำกิจกรรมรายวิชา และนักศึกษาที่ทำกิจกรรมเสริมหลักสูตร (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 และ 3.79 ตามลำดับ) ขณะที่กลุ่มอาจารย์ที่ปรึกษาชมรมและอาจารย์ประจำวิชามีความเห็นเช่น เดียวกันว่าพฤติกรรมด้านกระบวนการทำงานอยู่ใน ระดับปานกลาง เท่านั้น (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.43 และ 3.04)

เมื่อพิจารณาพฤติกรรมย่อย ตามความเห็นรวมของทุกกลุ่มตัวอย่างแล้วผู้วิจัยพบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมย่อยทุกประเภทอยู่ใน ระดับมาก ยกเว้นการประเมินผลการทำงานเป็นทีม ร่วมกันอยู่ใน ระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.19) ทั้งนี้พฤติกรรมย่อยที่อยู่ในระดับสูงสุด 2 ประเภทแรกได้แก่ การทำงานให้เสร็จตามเวลาที่กำหนด และการยอมรับคำติชมของเพื่อน และมติ ที่ประชุม

การวิเคราะห์พฤติกรรมย่อยจำแนกตามความเห็นแต่ละกลุ่มตัวอย่างสรุปได้ดังนี้

กลุ่มนักศึกษาที่ทำกิจกรรมรายวิชา เห็นว่า พฤติกรรมย่อยของการทำงานเป็นทีมด้าน กระบวนการทำงานอยู่ใน ระดับมาก ยกเว้นการประเมินผลการทำงานของทีมนักศึกษาอยู่ในระดับ ปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.08) ทั้งนี้พฤติกรรมย่อยที่อยู่ใน ระดับมาก 2 อันดับแรกได้แก่ การที่ นักศึกษาต้องทำงานให้เสร็จตามเวลาที่กำหนด และยอมรับคำติชมของเพื่อนและยอมรับมติที่ ประชุม ซึ่งความเห็นนี้สอดคล้องกับความเห็นรวมของทุกกลุ่ม

กลุ่มนักศึกษาที่ทำกิจกรรมเสริมหลักสูตร เห็นว่าพฤติกรรมย่อยด้านกระบวนการ ทำงานเป็นทีมทุกประเภทอยู่ใน ระดับมาก 2 อันดับแรกได้แก่ การที่นักศึกษาไปพบอาจารย์เมื่อ ประสบกับปัญหาในการทำงาน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96) และนักศึกษาต้องเสียสละเวลาในการ ทำงานเพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78)

กลุ่มอาจารย์ผู้สอนประจำวิชา เห็นว่า พฤติกรรมย่อยด้านกระบวนการทำงาน ที่อยู่ใน ระดับมาก 2 อันดับแรกได้แก่ การที่นักศึกษาไปพบอาจารย์เมื่อประสบปัญหาในการทำงาน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10) และการกระตุ้นให้นักศึกษาล้ำแสดงความคิดเห็น ชักถามอย่างอิสระ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95)

2.1.3 พฤติกรรมด้านบทบาทผู้นำ

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์
เกี่ยวกับพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมด้านบทบาทผู้นำของนักศึกษา

รายการ	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น									
	นักศึกษา				อาจารย์				รวมทุกกลุ่ม	
	รายวิชา		กิจกรรม		ที่ปรึกษาชมรม		ประจำวิชา			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
บทบาทของผู้นำ										
1. ผู้นำทีมเป็นที่ ยอมรับของเพื่อน เพื่อนไว้วางใจ	4.15	.73	4.08	.79	4.07	.67	3.05	1.90	4.11	.79
2. ผู้นำทีมให้เกียรติ กับสมาชิกทุกคนมี ความเสมอภาคกัน	3.95	.78	4.13	.81	3.70	.99	1.85	2.08	3.94	.89
3. ผู้นำทีมมีความ ยุติธรรมกับเพื่อน ทุกคนไม่เข้าข้าง ด้านใดด้านหนึ่ง	3.88	.81	3.97	.79	3.26	1.53	2.15	1.90	3.85	.89
4. ผู้นำทีมนัดประชุม วางแผนปฏิบัติการ ก่อนลงมือทำงาน ร่วมกัน	3.73	.81	4.05	.76	3.82	1.14	2.40	1.09	3.78	.88
5. ผู้นำทีมมีความ อดทนเพื่อต่อสู้ ปัญหาต่าง ๆ	3.74	.70	3.88	.81	3.89	.75	2.65	2.08	3.75	.79

ตารางที่ 11 (ต่อ)

รายการ	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น									
	นักศึกษา				อาจารย์				รวมทุกกลุ่ม	
	รายวิชา		กิจกรรม		ที่ปรึกษาชมรม		ประจำวิชา			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
6. เมื่อมีปัญหา ระหว่างสมาชิกผู้นำ จะรับฟังและหา แนวทางแก้ไขเพื่อ ประสานความ สัมพันธ์ของสมาชิก	3.70	.73	3.87	.76	3.48	1.22	1.90	1.83	3.70	.83
7. ผู้นำทีมใช้เทคนิค ในการบริหารงานมี การยืดหยุ่นเพื่อนำ ทีมให้ทำงานบรรลุ วัตถุประสงค์	3.56	.78	3.79	.84	3.18	1.52	1.85	2.13	3.57	.89
8. ผู้นำทีมนัดประชุม เพื่อขจัดปัญหา ต่าง ๆ ติดตาม ผลงานอยู่เสมอ	3.54	.81	3.70	.76	3.18	1.36	1.55	1.82	3.53	.89
9. ผู้นำทีมคอยเสริม แรงและรู้วิธีจูงใจ สมาชิกเพื่อให้ ทำงานอย่างมี ประสิทธิภาพ	3.40	.81	3.56	.87	3.29	1.35	1.50	1.96	3.39	.91

ตารางที่ 11 (ต่อ)

รายการ	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น									
	นักศึกษา				อาจารย์				รวมทุกกลุ่ม	
	รายวิชา		กิจกรรม		ที่ปรึกษาชมรม		ประจำวิชา			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
10. นักศึกษาเลือกผู้นำ ทีมหมุนเวียนกัน ตามความเหมาะสม	3.33	1.1	3.59	1.11	3.67	1.39	1.65	1.76	3.37	1.13
รวม	3.69	.54	3.86	.56	3.56	.78	2.05	1.66	3.69	.64
จำนวน	n = 808		n = 246		n = 27		n = 18		n = 1,099	

ตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่า โดยรวมแล้วนักศึกษามีพฤติกรรมการทำงานเป็นทีม โดยให้ความสำคัญกับบทบาทผู้นำทีมอยู่ใน ระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69) และตัวอย่างทั้ง กลุ่มมีความเห็นเช่นเดียวกับความเห็นโดยรวม ยกเว้นอาจารย์ประจำวิชาที่เห็นว่าพฤติกรรมด้านบทบาทผู้นำอยู่ใน ระดับน้อย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.05)

เมื่อพิจารณาพฤติกรรมย่อยด้านบทบาทผู้นำทีม ตามความเห็นรวมของทุกกลุ่มแล้ว ผู้วิจัยพบว่า พฤติกรรมย่อยทุกด้านอยู่ใน ระดับมาก ยกเว้นพฤติกรรมที่ผู้นำทีมคอยเสริมแรง และจูงใจสมาชิกเพื่อให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ และพฤติกรรมที่ทีมเลือกผู้นำทีมหมุนเวียนกันตามความเหมาะสม จะอยู่ใน ระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.3 และ 3.37 ตามลำดับ)

การวิเคราะห์พฤติกรรมด้านบทบาทผู้นำทีม จำแนกตามกลุ่มตัวอย่างทั้ง กลุ่ม สรุปได้ดังนี้ นักศึกษาที่ทำกิจกรรมรายวิชา มีความเห็นว่าพฤติกรรมย่อยทุกแบบอยู่ในระดับมาก ยกเว้นการที่ทีมเลือกผู้นำหมุนเวียนกันเป็นพฤติกรรมที่อยู่ใน ระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.33) และพฤติกรรมย่อยที่อยู่ใน ระดับมาก อันดับแรกได้แก่ ผู้นำทีมเป็นที่ยอมรับและไว้วางใจของเพื่อน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15) และผู้นำทีมให้เกียรติกับสมาชิกทุกคน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95)

นักศึกษาที่ทำกิจกรรมเสริมหลักสูตร มีความเห็นด้วยว่า พฤติกรรมย่อยทุกแบบอยู่ในระดับมาก และพฤติกรรมย่อยที่อยู่ในระดับมาก อันดับแรกเห็นเช่นเดียวกับกลุ่มนักศึกษาที่ทำกิจกรรมรายวิชา ตามที่กล่าวข้างต้น

อาจารย์ที่ปรึกษา มีความเห็นว่า พฤติกรรมย่อยครั้งหนึ่ง (5 ใน 10 แบบ) อยู่ใน ระดับมาก และอีกครั้งหนึ่งอยู่ใน ระดับปานกลาง ซึ่งพฤติกรรมย่อยที่อยู่ใน ระดับมาก 2 อันดับแรก ได้แก่ การที่ผู้นำทีมเป็นที่ยอมรับและไว้วางใจของเพื่อน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07) และผู้นำทีมต้องมีความอดทนเพื่อต่อสู้กับปัญหาต่าง ๆ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89)

อาจารย์ประจำวิชา มีความเห็นว่า พฤติกรรมย่อยด้านบทบาทผู้นำทีมระดับปานกลางและน้อย เท่านั้น อย่างไรก็ตามพฤติกรรมย่อย 2 อันดับแรก ได้แก่ การที่ผู้นำทีมเป็นที่ยอมรับและไว้วางใจของเพื่อน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.05) และผู้นำต้องมีความอดทนเพื่อต่อสู้กับปัญหาต่าง ๆ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.65) ซึ่ง 2 อันดับแรกนี้เหมือนความเห็นของกลุ่มอาจารย์ที่ปรึกษาชมรม แตกต่างกันตรงกับความเห็นด้วยอยู่ใน ระดับปานกลาง

2.1.4 พฤติกรรมด้านบทบาทของสมาชิก

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์เกี่ยวกับพฤติกรรมของการทำงานเป็นทีมด้านบทบาทของสมาชิกของนักศึกษา

รายการ	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น									
	นักศึกษา				อาจารย์				รวมทุกกลุ่ม	
	รายวิชา		กิจกรรม		ที่ปรึกษาชมรม		ประจำวิชา			
	\bar{X}	S.D.	X	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
บทบาทของสมาชิก										
1. นักศึกษาพยายามให้ข้อมูล ที่ถูกต้องแก่เพื่อนๆ	4.13	.75	4.04	.76	3.26	1.70	3.10	1.52	4.07	.83
2. นักศึกษาสนใจในข้อมูล ที่เพื่อนหามาให้	4.06	.73	3.93	.69	3.15	1.63	3.35	1.50	4.00	.80
3. นักศึกษาให้ความร่วมมือใน การทำงานร่วมกันเป็น อย่างดี ช่วยเหลือกันอย่าง จริงใจ	3.94	.82	3.91	.77	3.81	1.24	2.75	1.65	3.91	.86

ตารางที่ 12 (ต่อ)

รายการ	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น									
	นักศึกษา				อาจารย์				รวมทุกกลุ่ม	
	รายวิชา		กิจกรรม		ที่ปรึกษาชมรม		ประจำวิชา			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
4. นักศึกษาเผชิญปัญหา ร่วมกัน ร่วมทุกข์ ร่วมสุข ด้วยกัน	3.90	.86	4.02	.74	3.29	1.71	2.65	1.63	3.89	.91
5. นักศึกษามีความสามัคคี ซื่อสัตย์ต่อกัน ไม่เอาเปรียบ เพื่อนในการทำงาน	3.84	.85	3.95	.86	3.04	1.76	2.45	1.50	3.82	.93
6. นักศึกษาร่วมแสดงความคิด เห็นอย่างสร้างสรรค์ ตรงไปตรงมา	3.80	.82	3.76	.80	3.22	1.34	2.70	1.46	3.76	.86
7. นักศึกษาพยายามปรับ ค่านิยมให้กลมกลืนกันไม่ แบ่งแยกคณะหรือสาขา	3.67	.87	3.95	.87	3.67	1.35	2.0	1.69	3.71	.94
8. นักศึกษาทุ่มเทพลังงาน กำลังใจ กำลังความคิดให้ กับทีมงาน	3.69	.78	3.85	.77	3.56	1.28	2.45	1.85	3.70	.84
9. นักศึกษาสนใจเข้าร่วม ประชุมทุกครั้ง	3.69	.85	3.54	.85	2.89	1.34	2.80	1.54	3.63	.90
10. มีการกำหนดบทบาท อำนาจหน้าที่ของนักศึกษา ทุกคนอย่างชัดเจน	3.59	.85	3.88	.86	3.25	1.29	2.70	1.87	3.63	.91
รวม	3.83	.56	3.89	.55	3.32	1.04	2.69	1.27	3.81	.62
จำนวน	n = 808		n = 246		n = 27		n = 18		n = 1,099	

ตารางที่ 12 แสดงให้เห็นว่าโดยรวมแล้วนักศึกษาที่มีพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมด้านบทบาทสมาชิก ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81) ซึ่งกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มแรก มีความเห็นในระดับมาก เช่นเดียวกัน ยกเว้น กลุ่มอาจารย์ประจำวิชาซึ่งมีความเห็นว่าพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมด้านบทบาทสมาชิก อยู่ใน ระดับปานกลาง เท่านั้น (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.69)

เมื่อพิจารณาพฤติกรรมย่อยของการทำงานเป็นทีมด้านบทบาทสมาชิก ตามความเห็นรวมของทุกกลุ่มแล้ว ผู้วิจัยพบว่าพฤติกรรมย่อยทุกด้านอยู่ใน ระดับมาก ทั้งหมดโดยพฤติกรรมที่อยู่ใน ระดับมาก 2 อันดับแรก คือ การที่นักศึกษาพยายามให้ข้อมูลที่ถูกต้อง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07) และ นักศึกษาสนใจข้อมูลที่เพื่อนหามาให้ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00)

การวิเคราะห์พฤติกรรมย่อยของการทำงานเป็นทีมด้านบทบาทสมาชิกจำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม สรุปได้ดังนี้

นักศึกษาที่ทำกิจกรรมรายวิชา มีความเห็นว่าพฤติกรรมย่อยทุกประเภทอยู่ใน ระดับมาก โดยพฤติกรรมย่อยที่อยู่ใน ระดับมาก 2 อันดับแรกได้แก่ การที่นักศึกษาพยายามให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่เพื่อน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13) และนักศึกษานใจในข้อมูลที่เพื่อนหามาให้ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06) ซึ่งจะเหมือนกับความเห็นรวมของทุกกลุ่ม

นักศึกษาที่ทำกิจกรรมเสริมหลักสูตร มีความคิดเห็นว่าพฤติกรรมย่อยทุกประเภทอยู่ใน ระดับมาก โดยที่พฤติกรรมย่อยที่อยู่ในระดับมาก 2 อันดับแรก คือ การที่นักศึกษาพยายามให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่เพื่อน ๆ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.04) และทีมเผชิญปัญหาร่วมกัน ร่วมทุกข์ ร่วมสุข ด้วยกัน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02)

อาจารย์ที่ปรึกษาชมรม มีความคิดเห็นว่า พฤติกรรมย่อยส่วนใหญ่ (7 ใน 10 ประเภท) อยู่ในระดับปานกลาง โดยพฤติกรรมย่อย 3 ประเภทที่อยู่ใน ระดับมาก ตามลำดับ ได้แก่ การที่นักศึกษาให้ความร่วมมือในการทำงานร่วมกันเป็นอย่างดี ช่วยเหลือกันอย่างจริงใจ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81) นักศึกษาพยายามปรับค่านิยมให้กลมกลืนกัน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67) และนักศึกษามีความทุ่มเทให้กับทีมงาน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56)

อาจารย์ประจำวิชา มีความเห็นว่าพฤติกรรมย่อยส่วนใหญ่ (8 ใน 10 ประเภท) อยู่ใน ระดับปานกลาง และมีพฤติกรรมย่อย 2 ประเภทที่อยู่ใน ระดับน้อย คือ การที่นักศึกษาพยายามปรับค่านิยมให้กลมกลืนกัน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.00) และการที่นักศึกษาทุ่มเทให้กับทีมงาน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.45) ซึ่งแตกต่างกับความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาชมรมอย่างมาก เนื่องจากอาจารย์ที่ปรึกษาชมรมเห็นว่าพฤติกรรมย่อย 2 ประเภทดังกล่าว อยู่ใน ระดับมาก

2.1.5 พฤติกรรมด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์
เกี่ยวกับพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของนักศึกษา

รายการ	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น									
	นักศึกษา				อาจารย์				รวมทุกกลุ่ม	
	รายวิชา		กิจกรรม		ที่ปรึกษาชมรม		ประจำวิชา			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. นักศึกษาเคารพในสิทธิ์และความสามารถของสมาชิกในทีม	4.09	.72	4.06	.73	4.00	.96	3.05	1.79	4.06	.77
2. นักศึกษาพร้อมที่จะช่วยแก้ไขปัญหและแนะแนวทางที่ถูกต้องให้กันและกัน	4.04	.76	4.05	.72	3.63	1.49	3.05	1.76	4.01	.82
3. นักศึกษามีความเห็นอกเห็นใจกันช่วยเหลือกันเมื่อมีปัญหา ให้กำลังใจกัน	4.04	.77	4.01	.75	3.89	1.53	3.10	1.48	4.01	.82
4. นักศึกษามีความร่วมมือ และมีการขัดแย้งในทางสร้างสรรค์มากกว่าการทำลาย	3.99	.74	3.98	.72	3.96	1.05	2.80	1.85	3.97	.79

ตารางที่ 13 (ต่อ)

รายการ	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น									
	นักศึกษา				อาจารย์				รวมทุกกลุ่ม	
	รายวิชา		กิจกรรม		ที่ปรึกษาชมรม		ประจำวิชา			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
5. นักศึกษาทุกคนมีความสำคัญเท่ากันยอมรับและเห็นความแตกต่างของแต่ละคน	3.98	.77	3.97	.77	3.82	1.30	2.25	1.94	3.94	.85
6. นักศึกษาไม่ชิงดีชิงเด่นกันเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว	3.98	.88	3.91	.89	3.44	1.67	3.20	1.58	3.94	.94
7. นักศึกษามีความสามัคคีไว้วางใจกันเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน	3.94	.78	3.94	.70	3.89	1.25	3.05	1.54	3.92	.80
8. นักศึกษากล้าเสียสละ ทั้งร่างกาย และทรัพย์สิน เพื่อทีมงาน นักศึกษาตระหนักถึงการทำงานร่วมกัน ความสำเร็จของผลงาน เช่น ชื่อเสียง คำชมเชยเป็นของสมาชิกทุกคน	3.94	.83	3.84	.84	3.93	1.52	3.15	1.76	3.90	.88

ตารางที่ 13 (ต่อ)

รายการ	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น									
	นักศึกษา				อาจารย์				รวมทุกกลุ่ม	
	รายวิชา		กิจกรรม		ที่ปรึกษาชมรม		ประจำวิชา			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
9. นักศึกษามีการพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นตามโอกาสอันเหมาะสม	3.92	.78	3.85	.81	3.74	1.06	2.40	1.90	3.87	.85
10. นักศึกษาช่วยพัฒนาส่งเสริมกันและกัน สอนงานกัน	3.77	.82	3.78	.73	4.18	.62	2.95	1.51	3.77	.82
รวม	3.97	.57	3.95	.53	3.85	.95	2.90	1.31	3.94	.61
จำนวน	n = 808		n = 246		n = 27		n = 18		n = 1,099	

ตารางที่ 13 แสดงให้เห็นว่า โดยรวมแล้วนักศึกษามีพฤติกรรมการทำงานเป็นทีม ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล อยู่ใน ระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94) โดยที่กลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มแรก มีความเห็นด้วยในระดับมากเช่นเดียวกัน ยกเว้นกลุ่มอาจารย์ประจำวิชา เห็นว่าพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลนี้อยู่ใน ระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.90)

เมื่อพิจารณาพฤติกรรมย่อยของการทำงานเป็นทีมด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ตามความเห็นรวมแล้ว ผู้วิจัยพบว่าพฤติกรรมย่อยทุกประเภทอยู่ในระดับมากทั้งหมด โดยพฤติกรรมย่อยที่อยู่ใน ระดับมาก 2 อันดับแรก ได้แก่การที่นักศึกษาเคารพในสิทธิและความสามารถของสมาชิกในทีม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09) และนักศึกษาพร้อมที่จะช่วยเหลือกันและกัน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.04) และการที่นักศึกษามีความเห็นอกเห็นใจกัน ให้กำลังใจกัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.04)

การวิเคราะห์พฤติกรรมย่อยของการทำงานเป็นทีม จำแนกตามกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่มสรุปได้ดังนี้

กลุ่มนักศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม คือนักศึกษาที่ทำกิจกรรมรายวิชาและนักศึกษาที่ทำกิจกรรมเสริมหลักสูตร มีความคิดเห็นเหมือนกันว่าพฤติกรรมย่อยทั้ง 10 ประเภท อยู่ใน ระดับมาก โดยพฤติกรรมย่อยที่อยู่ในระดับมาก 2 อันดับแรก ได้แก่ การที่นักศึกษาเคารพในสิทธิและความสามารถของสมาชิกในทีม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 และ 4.06) และการที่นักศึกษาในทีมพร้อมที่จะช่วยกันแก้ไขปัญหา (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.04 และ 4.05) ซึ่งเหมือนกับความเห็นรวมของทุกกลุ่ม

กลุ่มอาจารย์ที่ปรึกษาชมรม และอาจารย์ประจำวิชา มีความเห็นที่แตกต่างกัน ดังนี้

อาจารย์ที่ปรึกษาชมรม มีความเห็นว่า พฤติกรรมย่อยทั้ง 10 ประเภทอยู่ใน ระดับมาก ทั้งหมด โดยพฤติกรรมย่อยที่อยู่ในระดับมาก 2 อันดับแรก ได้แก่ การที่นักศึกษาเคารพในสิทธิและความสามารถของสมาชิก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00) และนักศึกษามีความร่วมมือหรือขัดแย้งกันในทางสร้างสรรค์มากกว่าทำลาย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96)

อาจารย์ประจำวิชา มีความเห็นว่า พฤติกรรมย่อยส่วนใหญ่ (9 ใน 10 ประเภท) อยู่ในระดับปานกลาง โดยพฤติกรรมย่อย 2 อันดับแรกได้แก่พฤติกรรมที่นักศึกษาไม่ชิงดีชิงเด่นกัน เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.20) และนักศึกษามีความเห็นอกเห็นใจกันช่วยเหลือและให้กำลังใจซึ่งกันและกัน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.10)

2.2 ความคิดเห็นของผู้บริหารมหาวิทยาลัยที่ให้สัมภาษณ์

ตารางที่ 14 ความคิดเห็นของผู้บริหารมหาวิทยาลัยต่อพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนักศึกษา ทั้ง 5 ด้าน (n = 30)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนักศึกษา	จำนวน
2.2.1 พฤติกรรมด้านเป้าหมาย	
- เห็นความสำคัญของการตั้งเป้าหมายของการทำงานเป็นทีมและเข้าใจกิจกรรมทีมที่ทำอยู่	11
- มีการวางแผนร่วมกัน	4
- จัดระบบการทำงานร่วมกัน	4

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนักศึกษา	จำนวน
<u>2.2.2 พฤติกรรมด้านกระบวนการทำงาน</u>	
- กระบวนการทำงานต้องอยู่ภายใต้กฎ ระเบียบ ของสถาบันและสังคม	14
- สมาชิกในทีมมีระเบียบวินัยในการทำงาน	8
- มีพฤติกรรมแบ่งเวลาที่เหมาะสม	6
<u>2.2.3 พฤติกรรมด้านบทบาทผู้นำ</u>	
- ผู้นำรู้จักสร้างทีมงานที่ดี	15
- ผู้นำต้องเป็นได้ทั้งผู้นำและผู้ตามที่ดี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	
- รับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในทีมเข้าใจถึงความสามารถ และบุคลิกภาพของบุคคลที่มีความแตกต่างกัน	13 5
<u>2.2.4 พฤติกรรมด้านบทบาทสมาชิก</u>	
- สมาชิกทุกคนรับบทบาทของตนเอง	17
- สมาชิกมีความรับผิดชอบงานที่มีมอบหมาย	17
- สมาชิกต้องมีการพัฒนาตนเอง ผู้เสนอมีความขยัน อดทน	13
- สมาชิกต้องรู้จักวิเคราะห์ปัญหาทั้งด้านบวก และด้านลบ	5
- ติดตามผลงาน และมีการประเมินผลงาน	5
- มีทักษะในการนำเสนอข้อมูล	2
<u>2.2.5 พฤติกรรมด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล</u>	
- มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มองโลกในแง่ดี มีบุคลิกน่าเชื่อถือ	13
- มีความสามัคคี เสียสละให้ความร่วมมือในกลุ่ม	13
- สามารถมีการสื่อสารที่ดี	12

ตารางที่ 14 แสดงให้เห็นว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารมหาวิทยาลัยที่ให้สัมภาษณ์ต่อ พฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาทั้ง 5 ด้าน ดังนี้ ผู้บริหารมหาวิทยาลัยมีความคิดเห็น ด้านเป้าหมาย คือ เห็นความสำคัญของการตั้งเป้าหมายของการทำงานเป็นทีมและเข้าใจกิจกรรม ทีมที่ทำอยู่ พฤติกรรมด้านกระบวนการทำงาน ผู้บริหารมหาวิทยาลัยคิดว่ากระบวนการทำงานต้อง อยู่ภายใต้กฎ ระเบียบ ของสถาบันและสังคม พฤติกรรมด้านบทบาทผู้นำ ผู้นำต้องรู้จักสร้าง ทีมงานที่ดีและต้องเป็นได้ทั้งผู้นำและผู้ตามที่ดี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ส่วนพฤติกรรมด้าน

บทบาทสมาชิก สมาชิกทุกคนรับบทบาทของตนเอง และมีความรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย สมาชิกต้องมีการพัฒนาตนเอง อยู่เสมอ มีความขยัน อดทน พุทธิกรรม พุทธิกรรมด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล นักศึกษามีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มองโลกในแง่ดี มีบุคลิกน่าเชื่อถือ มีความสามัคคี เสียสละ ให้ความร่วมมือ และมีความสามารถสื่อสารที่ดี

2.3 พุทธิกรรมการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาจากการสังเกต

2.3.1 การสังเกตพุทธิกรรมการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาที่ทำกิจกรรมรายวิชา

สภาพแวดล้อมของการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาในกิจกรรมรายวิชา ผู้วิจัยได้สังเกตด้วยตนเองในการเรียนการสอนวิชาสัมมนาคอมพิวเตอร์ (คณะวิทยาศาสตร์) และวิชาจรรยาบรรณทางธุรกิจ (คณะบริหารธุรกิจ) ผลของการศึกษาพบว่า อาจารย์ได้มอบหมายให้นักศึกษาทำงานเป็นทีมทั้งในชั้นเรียน และนอกชั้นเรียนประมาณกลุ่มละ 5-15 คน โดยอาจารย์ที่สอนสัมมนาคอมพิวเตอร์ได้มอบหมายให้นักศึกษาทำงานโดยมีอิสระในการเลือกกลุ่มกันเอง กลุ่มละ 4-5 คน แต่อาจารย์ไม่ได้เน้นถึงหลักและวิธีการทำงานเป็นทีมให้นักศึกษาทราบ นักศึกษาที่มีความกระตือรือร้นในการทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย ช่วงทำงานจะไม่มีการประชุม แต่จะมาพบกัน มีปัญหาอุปสรรคก็มาพบอาจารย์หรือโทรศัพท์ติดต่อสื่อสารกัน เมื่อมารายงานผลการวิจัยก็ช่วยกันอธิบายหน้าห้อง ส่วนวิชาจรรยาบรรณทางธุรกิจ อาจารย์มอบหมายให้นักศึกษาเลือกกลุ่มกันเอง 10-15 คน อาจารย์ได้แนะนำถึงวิธีทำงานเป็นทีมกับนักศึกษา และมอบหมายให้นักศึกษาทำงานเป็นทีมทำประโยชน์ให้สังคม นักศึกษาจึงมีการวางแผนร่วมกัน มีการวางวัตถุประสงค์ร่วมกัน แบ่งหน้าที่ตามความถนัด มีการเลือกผู้นำและตำแหน่งต่าง ๆ ตามความถนัดของสมาชิก การทำงานกลุ่มมีทั้งในชั้นเรียน และนอกชั้นเรียน นักศึกษาตั้งใจทำงาน ปฏิบัติตามขบวนการทำงานเป็นทีม ให้งานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และมีการอภิปราย รายงานผล และปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะ และประโยชน์ที่ได้รับให้นักศึกษากลุ่มอื่น ๆ และอาจารย์ผู้สอนฟัง

จากการไปสังเกตการทำกิจกรรมเสริมหลักสูตรของนักศึกษาที่เป็นคณะกรรมการสโมสรนักศึกษา และคณะกรรมการชมรมกิจกรรมชมรมกีฬา และคณะกรรมการนักศึกษาประจำคณะ ผู้วิจัยทำการสังเกตช่วงนักศึกษาทำกิจกรรมแม่โทรเกมส์ ซึ่งเป็นการแข่งขันกีฬาภายในระหว่างคณะต่าง ๆ โดยมีคณะกรรมการสโมสรจัดร่วมกับคณะกรรมการชมรมกีฬา และคณะกรรมการนักศึกษาประจำคณะ จากการสังเกตพบว่านักศึกษามีการกระตือรือร้นในการเตรียมงาน และมีการประชุมเตรียมงาน มีการประชุมเพื่อวางแผนเป้าหมาย และวางแผนดำเนินงานในการแข่ง

กีฬา ผู้นำจะได้รับการคัดเลือกจากการเป็นประธานฝ่ายกีฬาของสโมสร หรือชมรม และคณะนักศึกษาประจำคณะ ซึ่งผู้ที่มีพฤติกรรมในด้านการเป็นผู้นำทีมที่ดีมีความตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ มีความสนใจติดตามงาน เอาใจใส่สมาชิกดี สมาชิกบางคนก็ตั้งใจช่วยทำงานแต่บางคนยังไม่สนใจเท่าที่ควร ทำให้การดำเนินงานล่าช้า ไม่ทันเวลา นอกจากนี้สมาชิกยังมีความผูกพันรักใคร่กลมเกลียวกันดี จะมีบ้างก็ขัดแย้งกันในความคิดเล็ก ๆ น้อย ๆ จุดเด่น คือ นักศึกษาที่เป็นผู้นำจะมีความตั้งใจทำงาน แต่ยังขาดความรับผิดชอบ และนักศึกษายังขาดประสบการณ์ในการทำงานเป็นทีม การทำงานยังพบอุปสรรคบ้างในเรื่องการดำเนินงาน กระบวนการจัดส่งเอกสาร เป็นต้น อนึ่ง จากการสังเกตผู้วิจัยพบว่าการประชุมนักศึกษาส่วนใหญ่ จะไม่ค่อยแสดงความความคิดเห็นและไม่มีการจกรายงานการประชุม

ผลของการศึกษาพฤติกรรม การทำงานเป็นทีมของนักศึกษามหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 สรุปได้ว่า ตามความคิดเห็นของ นักศึกษา และอาจารย์ มีความเห็นว่า นักศึกษามีพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมทุกด้าน คือ ด้านเป้าหมาย กระบวนการทำงาน บทบาทผู้นำ บทบาทของสมาชิก และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอยู่ใน ระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นรายกลุ่ม คือกลุ่มนักศึกษา ที่เรียนรายวิชา นักศึกษาที่ทำกิจกรรมเสริมหลักสูตร อาจารย์ที่ปรึกษาชมรม และอาจารย์ประจำวิชา แล้วพบความแตกต่างของพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาในแต่ละด้าน กล่าวคือ นักศึกษาที่เรียนรายวิชาและนักศึกษาที่ทำกิจกรรมเสริมหลักสูตร เห็นว่าพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาอยู่ใน ระดับมาก ทุกด้าน ในขณะที่อาจารย์ประจำวิชาเห็นว่า พฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ทุกด้าน ส่วนอาจารย์ที่ปรึกษาชมรมเห็นว่าพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนักศึกษา ด้านเป้าหมาย บทบาทผู้นำ และความสัมพันธ์ในส่วนของผู้บริหารมหาวิทยาลัย จำนวน 30 คน ที่ให้สัมภาษณ์นั้นผู้บริหารเกินกว่าครึ่งหนึ่งถึง 20 คน และ 17 คน มีความเห็นว่า นักศึกษามีพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมในด้านบทบาทผู้นำและบทบาทสมาชิก และผู้บริหารจำนวนไม่ถึงครึ่งหนึ่งคือ 4 ถึง 13 คน เห็นว่านักศึกษามีพฤติกรรมการทำงานเป็นทีม ด้านเป้าหมาย กระบวนการทำงาน และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

จากการสังเกตการทำกิจกรรมรายวิชาและกิจกรรมเสริมหลักสูตรสรุปได้ดังนี้

1. พฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนักศึกษา มีพฤติกรรมทั้ง 5 ด้าน คือ นักศึกษาส่วนใหญ่มีความพยายาม ขยัน อดทน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำงาน แต่ในการทำงานของนักศึกษาในกระบวนการทำงาน นักศึกษายังขาดประสบการณ์ในการวางแผนและยังขาดการแนะนำวิธีการทำงานเป็นทีมอย่างถูกวิธี บางครั้งจะทำให้นักศึกษาเกิดความท้อแท้ ผู้นำทีมมีความ

อดทน พยายามทำงานแต่ขาดคุณสมบัติที่สำคัญในการเป็นผู้นำเช่น การตัดสินใจ หรือการเสนอความคิดเห็น สมาชิกส่วนใหญ่มีความตั้งใจ แต่ส่วนใหญ่มีเวลาว่างไม่ตรงกัน บางครั้งจึงขาดประชุมหรือบางครั้งไม่ได้ร่วมงานอย่างพร้อมเพรียงกัน และในการประชุมยังขาดการจดรายงานหรือติดตามผลอย่างเป็นขั้นตอน

2. สภาพแวดล้อม

2.1 อาจารย์มีความตั้งใจและเสนอแนะการทำงาน การทำกิจกรรมให้นักศึกษาแต่เวลาของอาจารย์ไม่ค่อยว่าง ติดภารกิจ ยังไม่ได้ลงไปดูแลนักศึกษาปฏิบัติกิจกรรมอย่างใกล้ชิด (นักศึกษากิจกรรมเสริมหลักสูตร)

2.2 นักศึกษาส่วนใหญ่ยังขาดความสนใจทำกิจกรรม

2.3 ยังขาดห้องปฏิบัติกิจกรรมของนักศึกษาที่เหมาะสม ไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคต่อการทำงานเป็นทีม

3.1 ความคิดเห็นของนักศึกษา และอาจารย์ที่ตอบแบบสอบถาม

การศึกษาระดับความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค ต่อการทำงานเป็นทีมของนักศึกษา นักศึกษาที่ทำกิจกรรมรายวิชา นักศึกษาที่ทำกิจกรรมนอกหลักสูตร อาจารย์ที่ปรึกษาชมรม และอาจารย์ประจำวิชาในครั้ง นี้ ได้ทำการศึกษาโดยการให้มาตรประมาณค่า 5 ระดับ โดยกำหนดค่าคะแนนแทนความคิดเห็นแต่ละระดับ การตีความหมายค่าเฉลี่ย ตลอดจนการแปรความหมายค่าเฉลี่ย เช่นเดียวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมในตอนที่ 2

การนำเสนอผลการศึกษาระดับปัญหาและอุปสรรคต่อการทำงานเป็นทีม จะทำการนำเสนอ โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านนักศึกษา ด้านอาจารย์ และด้านนโยบายของผู้บริหารมหาวิทยาลัย ผลการศึกษาและวิเคราะห์มีดังนี้

3.1.1 ปัญหาและอุปสรรคด้านนักศึกษา

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคต่อการทำงานเป็นทีม ด้านนักศึกษา

ปัญหาและอุปสรรคด้าน นักศึกษา	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น									
	นักศึกษา				อาจารย์				รวมทุกกลุ่ม	
	รายวิชา		กิจกรรม		ที่ปรึกษาชมรม		ประจำวิชา			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. เวลาว่างของ นักศึกษาไม่ตรงกัน ทำให้การทำงาน ไม่ต่อเนื่อง	3.01	1.2	3.22	1.17	3.59	1.31	2.30	1.84	3.05	1.21
2. นักศึกษาขาดการ วางแผนหรือแนว ทางการปฏิบัติงาน ที่ถูกต้อง	3.11	.92	2.85	1.01	2.59	1.15	2.65	1.76	3.03	.98
3. นักศึกษาไม่เข้าใจ วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้	2.93	.91	2.69	.98	2.70	1.10	2.65	1.23	2.86	.94
4. นักศึกษาขาดความ ชำนาญหรือ ผู้ชำนาญในแต่ละ จุดของงานและไม่มี การสอนงานกัน	2.87	1.0	2.64	1.06	2.59	1.15	2.51	.47	2.81	1.06
5. นักศึกษาบางคน ขาดการพัฒนา ตนเองและทีมงาน ทำงานไม่ได้, ไม่ถาม ไม่ชวนช่วยหาความรู้	2.86	1.1	2.67	1.07	2.41	1.31	2.15	1.73	2.79	1.12

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ปัญหาและอุปสรรคด้าน นักศึกษา	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น									
	นักศึกษา				อาจารย์				รวมทุกกลุ่ม	
	รายวิชา		กิจกรรม		ที่ปรึกษาชมรม		ประจำวิชา			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
6. การทำงานขาดการ เรียงลำดับขั้นตอน ในการปฏิบัติ หรือความสำคัญ ก่อนหลัง	2.82	1.0	2.43	1.02	2.44	1.45	2.51	.32	2.71	1.05
7. ในการประชุมไม่มี การจดรายงานการ ประชุม บางครั้งทำ ให้มีปัญหาเข้าใจไม่ ตรงกัน	2.83	1.1	2.27	1.07	2.33	1.68	2.10	1.71	2.68	1.14
8. นักศึกษาไม่เข้าพบ ปรึกษาอาจารย์ เมื่อมีปัญหาในการ ทำงาน	3.08	1.1	3.28	1.23	2.18	1.33	1.89	.67	2.62	1.26
9. นักศึกษาต่างคณะ กัน ความคิดเห็น แตกต่างกัน	2.70	1.2	2.48	1.12	1.93	1.27	1.35	1.93	2.60	1.19
10. นักศึกษาไม่ ประหยัดและไม่ เห็นคุณค่าข้าวของ ที่ใช้	2.49	1.1	2.52	1.10	2.59	1.34	2.00	1.38	2.49	1.09
11. นักศึกษาขาดการ ประชุมบ่อยไม่ สนใจเข้าประชุม	2.46	1.1	2.45	1.08	2.48	1.12	1.65	1.31	2.45	1.08

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ปัญหาและอุปสรรคด้าน นักศึกษา	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น									
	นักศึกษา				อาจารย์				รวมทุกกลุ่ม	
	รายวิชา		กิจกรรม		ที่ปรึกษาชมรม		ประจำวิชา			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
12. นักศึกษาไม่ ตระหนักถึงประโยชน์ ของการทำงาน ร่วมกันเป็นทีม	2.33	1.1	2.29	1.06	2.22	1.05	1.85	1.18	2.31	1.09
13. การประชุม ปรึกษา ไม่เปิด โอกาสให้ สมาชิกได้แสดง ความคิดเห็น	2.22	.97	2.11	1.08	1.56	.89	1.70	1.08	2.17	1.00
14. นักศึกษาทำงาน เสร็จไม่ทันตาม เวลาที่กำหนด	2.03	1.1	2.25	.96	2.22	1.12	2.40	1.27	2.09	1.06
15. นักศึกษาไม่ยอม รับฟังความคิดเห็น ซึ่งกันและกัน	2.02	.94	2.08	1.00	1.67	.92	1.85	1.27	2.02	.96
16. นักศึกษาไม่ให้ อภัยซึ่งกันและกัน ไม่มีการยืดหยุ่น	1.93	.99	1.99	1.03	1.33	.83	1.70	1.26	1.93	1.01
รวม	2.55	.66	2.46	.73	2.31	.61	2.08	.87	2.52	.68
จำนวน	n = 808		n = 246		n = 27		n = 18		n = 1,099	

ตารางที่ 15 แสดงให้เห็นว่าโดยรวมแล้วนักศึกษาที่ทำกิจกรรมมีพฤติกรรมการทำงานเป็นทีม มีปัญหาและอุปสรรคอยู่ใน ระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.52) ซึ่งนักศึกษาที่ทำกิจกรรมรายวิชา มีความเห็นอยู่ใน ระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.55) เช่นเดียวกัน ส่วน นักศึกษากิจกรรมเสริมหลักสูตร อาจารย์ที่ปรึกษาชมรม และอาจารย์ประจำวิชา มีความเห็นเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานอยู่ใน ระดับน้อย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.46 2.31 และ 2.08) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาถึงปัญหาย่อยในการทำงานของนักศึกษาแล้ว ตามความเห็นรวมของทุกกลุ่มแล้ว ผู้วิจัยพบว่า พฤติกรรมย่อยด้านเวลาของนักศึกษา ว่างไม่ตรงกัน นักศึกษา ขาดการวางแผน นักศึกษาไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ ขาดความชำนาญ ไม่มีการสอนงานกัน และในการประชุม นักศึกษาไม่ได้จัดรายงานการประชุม พฤติกรรมทั้งหมดนี้เป็นปัญหาอยู่ใน ระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.60 ถึง 3.05) ส่วนด้านนักศึกษาไม่ประหยัด ขาดประชุม ไม่เห็นประโยชน์การทำงาน ไม่ได้แสดงความคิดเห็น งานไม่เสร็จตามกำหนด นักศึกษาไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของกันและกันเป็นปัญหาอยู่ใน ระดับน้อย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.50)

3.1.2 ปัญหาและอุปสรรคด้านอาจารย์

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคต่อการทำงานเป็นทีม ด้านอาจารย์

ปัญหาและอุปสรรค ด้านอาจารย์	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น									
	นักศึกษา				อาจารย์				รวมทุกกลุ่ม	
	รายวิชา		กิจกรรม		ที่ปรึกษาชมรม		ประจำวิชา			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1.อาจารย์ไม่ค่อยมี เวลาให้คำปรึกษา	3.69	.99	3.38	1.16	2.22	1.25	2.50	1.19	3.56	1.08
2. อาจารย์ไม่รับฟัง ความคิดเห็นของ นักศึกษา ไม่ให้ อิสระในการตัดสินใจ ในการเลือกทีมหรือ เลือกหัวข้อทำงาน	3.05	1.2	2.90	1.20	-	-	1.94	1.11	2.75	1.25

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ปัญหาและอุปสรรค ด้านอาจารย์	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น									
	นักศึกษา				อาจารย์				รวมทุกกลุ่ม	
	รายวิชา		กิจกรรม		ที่ปรึกษาชมรม		ประจำวิชา			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
3. อาจารย์ให้ นักศึกษาทำงาน เป็นทีม โดยให้ นักศึกษาวางแผน และปฏิบัติงาน กันเอง	2.75	1.1	2.46	1.06	2.19	1.02	2.55	1.36	2.67	1.07
4. อาจารย์ขาดการ สอนเกี่ยวกับ หลักการและแนะนำ ทักษะในการทำงาน	2.61	1.1	2.58	1.07	2.22	1.19	2.50	1.00	2.59	1.07
5. อาจารย์ไม่ได้เน้น เนื้อหาการทำงานเป็น ทีมให้นักศึกษา	1.97	.98	2.12	1.16	1.56	.64	2.75	1.29	2.01	1.03
รวม	2.72	.75	2.61	.82	2.04	1.02	2.50	.42	2.69	.77
จำนวน	n = 808		n = 246		n = 27		n = 18		n = 1,099	

ตารางที่ 16 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มนักศึกษาและอาจารย์มีความคิดเห็นเรื่องปัญหาและอุปสรรคในการทำงานเป็นทีมของนักศึกษา โดยรวมแล้ว นักศึกษามีปัญหาในการทำงานทางด้านอาจารย์ มีความเห็นด้วยอยู่ใน ระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.69) ซึ่งกลุ่มนักศึกษารายวิชา นักศึกษากิจกรรมเสริมหลักสูตร และอาจารย์ประจำวิชามีความเห็นเช่นเดียวกับความเห็นโดยรวม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.69 – 2.72) ยกเว้นอาจารย์ที่ปรึกษาชมรมมีความเห็นอยู่ใน ระดับน้อย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.04) เมื่อพิจารณาพฤติกรรมย่อยตามความเห็นของกลุ่มตัวอย่างแล้ว ผู้วิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นว่าปัญหาในด้านอาจารย์ไม่รับฟังความคิดเห็น อาจารย์ให้วางแผนการทำงานกันเอง ไม่ได้สอนหรือแนะนำนักศึกษาในการทำงานร่วมกันมีความเห็นอยู่ใน ระดับปานกลาง

(ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.59 –2.75) เช่นเดียวกับความเห็นรวมของทุกกลุ่ม ยกเว้นด้านอาจารย์ไม่ค่อยมีเวลาให้คำปรึกษาที่มีความเห็นอยู่ใน ระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56)

3.1.3 ปัญหาด้านนโยบายและอุปสรรคมหาวิทยาลัย

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคต่อการทำงานเป็นทีมด้านนโยบายมหาวิทยาลัย

ปัญหาและอุปสรรค ด้านนโยบาย ผู้บริหาร	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น									
	นักศึกษา				อาจารย์				รวมทุกกลุ่ม	
	รายวิชา		กิจกรรม		ที่ปรึกษาชมรม		ประจำวิชา			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. ผู้บริหารไม่มี เวลาในการเข้า ร่วมชมการทำ กิจกรรมของ นักศึกษา	3.36	1.1	3.39	1.17	3.30	1.46	2.65	1.66	3.35	1.13
2. ผู้บริหารไม่ได้ วางนโยบาย เน้นให้สนับสนุน นักศึกษาทำ กิจกรรมเป็นทีม	3.14	1.2	3.46	1.18	3.52	1.37	2.45	1.91	3.21	1.19
3.ขาดงบประมาณ ในการสนับสนุน ห้องและอุปกรณ์ ในการทำกิจกรรม เสริมหลักสูตร ของนักศึกษา	3.18	1.1	3.08	1.16	3.33	1.30	2.95	1.73	3.15	1.23

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ปัญหาและอุปสรรค ด้านนโยบาย ผู้บริหาร	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น									
	นักศึกษา				อาจารย์				รวมทุกกลุ่ม	
	รายวิชา		กิจกรรม		ที่ปรึกษาชมรม		ประจำวิชา			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
4. ผู้บริหารไม่ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการทำงานเป็นทีมของนักศึกษา	3.19	1.1	3.23	1.18	2.41	1.72	2.89	1.81	2.94	1.44
รวม	3.19	1.1	3.29	.97	3.14	.97	2.73	1.78	3.16	1.25
จำนวน	n = 808		n = 246		n = 27		n = 18		n = 1,099	

ตารางที่ 17 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มนักศึกษาและอาจารย์มีความเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการทำงานของนักศึกษาที่เกิดจากนโยบายมหาวิทยาลัย มีความเห็นโดยรวมว่ามีปัญหาอยู่ใน ระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.16) ซึ่งความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ก็ตรงกับความคิดเห็นรวม เมื่อพิจารณาพฤติกรรมย่อยตามความเห็นรวมของทุกกลุ่มมีความเห็นว่า ปัญหาเรื่องผู้บริหารไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมผู้บริหารไม่ได้วางนโยบาย เน้นให้สนับสนุนนักศึกษาทำกิจกรรมเป็นทีม ขาดงบประมาณในการสนับสนุน และผู้บริหารไม่ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาอยู่ใน ระดับปานกลาง ทุกข้อ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.94 – 3.35) และในส่วนของเรื่อง ผู้บริหารไม่มีเวลาและงบประมาณไม่พอเพียง ทุกกลุ่มเห็นด้วยเช่นกันใน ระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.65-3.39)

3.2 ความคิดเห็นของผู้บริหารมหาวิทยาลัยที่ให้สัมภาษณ์

ตารางที่ 18 ความคิดเห็นของผู้บริหารมหาวิทยาลัยต่อปัญหาและอุปสรรคในการทำงานเป็นทีม
ของนักศึกษาในด้านบริหาร และด้านวิชาการ

ปัญหาและอุปสรรค	จำนวน
1. ด้านบริหาร	
1.1 ผู้บริหาร	
- บุคลากรส่วนใหญ่คิดว่าเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของฝ่าย กิจการนักศึกษา	20
- ผู้บริหารไม่มีนโยบายที่ชัดเจนและในการสนับสนุนการจัดกิจกรรม นักศึกษา	12
- ขาดผู้บริหารระดับสูง ที่เข้าใจหรือเห็นความสำคัญของกิจกรรม นักศึกษา	11
- บางครั้งผู้บริหารไม่สนับสนุนให้จัดกิจกรรมนอกชั้นเรียนหรือนอก สถานที่	7
- ผู้บริหารยังไม่เป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงานเป็นทีม	5
- ผู้บริหารไม่ได้รับข้อมูลที่ถูกต้องบางเรื่อง	3
- ผู้บริหารขาดความสนใจและติดตามผล	2
1.2 บุคลากร	
- ไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ	14
- ขาดความเอาใจใส่ และความเข้าใจในการทำงาน	12
- ขาดการประสานงานที่ดี	10
- ผู้ที่สนใจกิจกรรมของนักศึกษาอย่างจริงจังมีน้อย	7
- มีส่วนน้อยที่สนใจและเคยทำกิจกรรม	6

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ปัญหาและอุปสรรค	จำนวน
- ขาดผู้นำที่จะเริ่มต้นทำกิจกรรม	5
- ขาดสิ่งจูงใจหรือค่าตอบแทน	4
- ไม่เห็นประโยชน์ของการทำงานเป็นทีมอย่างจริงจัง	3
- ไม่ค่อยให้ความร่วมมือขอความช่วยเหลือในเรื่องเอกสาร อุปกรณ์ สถานที่ในการจัดกิจกรรม	3
- ให้ความร่วมมือดีถ้าได้รับคำชี้แจงอย่างละเอียด	3
1.3 ด้านนักศึกษา	
- นักศึกษาห่วงคะแนนมากกว่า	19
- จำนวนนักศึกษามากเกินไปทำให้การทำงานไม่มีประสิทธิภาพ	17
- นักศึกษาบางคนยังไม่เข้าใจระเบียบวินัย ไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ในการทำงานเป็นทีม	12
- นักศึกษาขาดความรับผิดชอบ	12
- นักศึกษาไม่สนใจที่จะทำกิจกรรม	12
- นักศึกษาส่วนใหญ่จะแบ่งงานกันทำมากกว่าร่วมงานกันทำ	12
- นักศึกษาไม่ยอมปรับตัว ไม่ยอมเปลี่ยนกลุ่ม	10
- นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่เข้าร่วมกิจกรรม	9
- นักศึกษายังไม่รู้จักแบ่งเวลาให้เหมาะสม	9
- นักศึกษาไม่แน่ใจในทิศทางและเป้าหมายของกิจกรรม	8
- นักศึกษาไม่ช่วยทำงาน	8
- บางครั้งมีปัญหาไม่มาปรึกษา ทำงานกันเอง ขาดการประสานที่ดีมีประสิทธิภาพ	6
- นักศึกษาบางคนไม่รู้บทบาทของตนเอง ไม่รู้ขอบเขตที่เหมาะสมว่าอยู่ตรงไหน	5
- บุคลิกภาพไม่ค่อยดี	3

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ปัญหาและอุปสรรค	จำนวน
1.4 ด้านนโยบาย	
- การถ่ายทอดนโยบายของมหาวิทยาลัยสู่นักศึกษาน้อยเกินไป	7
- มหาวิทยาลัยเน้นความเป็นเลิศทางวิชาการ มากเกินไป ไม่สนใจกิจกรรมเสริมหลักสูตร	6
- นโยบายของคณะกับมหาวิทยาลัยบางครั้งไม่สอดคล้องกัน	4
- ไม่เปิดกว้างให้นักศึกษาให้แสดงความคิดเห็น	3
- เน้นความหลากหลายของกิจกรรม แต่ไม่เพิ่งเล็งถึงวิธีดำเนินการ	2
- ยังไม่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม	2
- ไม่สามารถลงไปในภาคปฏิบัติจริง	2
1.5 ด้านงบประมาณ	
- สถานที่คับแคบ ไม่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมและจำนวนนักศึกษา	15
- งบประมาณไม่เพียงพอ	15
- มีปัญหาเรื่องการเบิกเงินที่มีขั้นตอนซับซ้อน	12
- นักศึกษาไม่ได้วางแผนล่วงหน้าในการของบประมาณ	11
- การประสานงานระหว่างหน่วยงานล่าช้า ไม่มีประสิทธิภาพ	8
- สนับสนุนมีขอบเขต	8
2. ด้านวิชาการ	
2.1 ด้านอาจารย์ผู้สอน	
- เวลาลน้อย ภาระงานสอนขัดกับเวลาทำกิจกรรม	16
- ขาดอาจารย์ที่มีความรู้เกี่ยวกับการทำกิจกรรม และเป็นอาจารย์ที่ ปรึกษา	12
- ไม่ให้ความสำคัญ หรือ สนับสนุนการทำกิจกรรมเท่าที่ควร	7
- อาจารย์ส่วนใหญ่มักไม่ได้แจ้งวัตถุประสงค์ในการทำกิจกรรมให้นัก ศึกษาทราบ	5
- มอบหมายเกินความสามารถที่นักศึกษาจะทำได้	4

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ปัญหาและอุปสรรค	จำนวน
2.2 ด้านหลักสูตร	
- ลักษณะวิชาที่ทำกิจกรรมกลุ่มมีน้อย	11
- กลุ่มนักศึกษาจำนวนมากไม่มุ่งพัฒนาตนเองเพิ่มเติม	4
- วิชาส่วนใหญ่ไม่มีเรื่องกิจกรรม	2

สรุป จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารมหาวิทยาลัยต่อปัญหาและอุปสรรคในการทำงานเป็นทีมของนักศึกษา สรุปได้ดังนี้

1. ด้านบริหาร

ผู้บริหารส่วนใหญ่คิดว่าเป็นหน้าที่ และความรับผิดชอบของฝ่ายกิจการนักศึกษา และผู้บริหารไม่มีนโยบายที่ชัดเจนในการจัดกิจกรรมนักศึกษา ขาดผู้บริหารระดับสูงที่เข้าใจหรือเน้นความสำคัญของกิจกรรมนักศึกษา

ด้านบุคลากร บุคลากรไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ ขาดความเอาใจใส่และความเข้าใจในการทำงานและขาดประสบการณ์ที่ดี

ด้านนักศึกษา นักศึกษาหวั่นวิตกมากกว่าการทำกิจกรรมเป็นทีม ไม่สนใจทำกิจกรรม และจำนวนนักศึกษามากเกินไป ทำให้การทำงานไม่มีประสิทธิภาพ และนักศึกษาบางคนยังไม่เข้าใจกระบวนการทำงาน ขาดระเบียบวินัย ขาดความรับผิดชอบ ไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ในการทำงานเป็นทีม และพฤติกรรมการทำงานเป็นทีม ส่วนใหญ่จะแบ่งงานกันทำมากกว่าทำงานเป็นทีม

ด้านนโยบาย การถ่ายทอดนโยบายสู่นักศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องน้อยเกินไป และนโยบายไม่แน่ชัด บางครั้งนโยบายจากผู้บริหารสู่คณะไม่สอดคล้องกัน และนักศึกษาไม่ได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นในการเสนอแนะนโยบาย

ด้านงบประมาณ งบประมาณไม่เพียงพอในการจัดสรรการทำงานเป็นทีมของนักศึกษา สถานที่คับแคบไม่เหมาะสมทั้งสภาพอากาศ แสง สี เสียง และอุปกรณ์ไม่ทันสมัย และไม่พอเพียง นอกจากนี้ยังมีปัญหาเรื่องขั้นตอนการดำเนินงานขออนุมัติและเบิกจ่ายเงินที่จะจัดกิจกรรมการทำงานเป็นทีมของนักศึกษา

2. ด้านวิชาการ

ด้านอาจารย์ผู้สอน อาจารย์ไม่ค่อยมีเวลาให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา ภาระงานสอนมากและเวลาว่างไม่ตรงกับการจัดกิจกรรมเป็นทีมของนักศึกษา นอกจากนั้นยังขาดอาจารย์ที่ปรึกษาในการจะมาคอยให้คำแนะนำกับนักศึกษา และอาจารย์ไม่เห็นความสำคัญหรือสนับสนุนการทำกิจกรรมเท่าที่ควร

ด้านหลักสูตร เนื้อหาวิชาในหลักสูตรมีเรื่องการทำกิจกรรมเป็นทีมมีน้อย และนักศึกษาไม่มุ่งพัฒนาหาประสบการณ์เพิ่มเติม

3.3 วิธีแก้ไขเมื่อนักศึกษาประสบปัญหาการทำงานเป็นทีม

ตารางที่ 19 ร้อยละของนักศึกษาที่ทำกิจกรรมรายวิชา และนักศึกษาที่ทำกิจกรรมเสริมหลักสูตร จำแนกตามวิธีการแก้ไขในการทำงานเป็นทีม เรียงลำดับความมากน้อย

วิธีการแก้ไข ปัญหา	อันดับ 1		อันดับ 2		อันดับ 3		อันดับ 4		อันดับ 5	
	นักศึกษา		นักศึกษา		นักศึกษา		นักศึกษา		นักศึกษา	
	ราย วิชา n =	กิจ กรรม n =	ราย วิชา n =	กิจ กรรม n =	ราย วิชา n =	กิจ กรรม n =	ราย วิชา n =	กิจ กรรม n =	ราย วิชา n =	กิจ กรรม n =
	780	237	782	235	780	236	769	230	34	9
ปรึกษาอาจารย์ ผู้สอน	104 13.3%	31 13.1%	115 14.7%	43 18.3%	176 22.6%	43 18.2%	380 49.4%	114 49.6%	6 17.7%	3 33.3%
ปรึกษาเพื่อนสนิท	354 45.4%	85 35.9%	96 12.3%	37 15.7%	109 14.0%	34 14.4%	215 28.0%	72 31.3%	1 2.9%	3 33.3%
ปรึกษาหัวหน้าทีม	94 12.1%	42 17.7%	375 47.9%	100 42.6%	258 33.1%	79 33.5%	47 6.1%	14 6.1%	2 5.9%	1 11.1%
เรียกประชุมทีม เพื่อหาแนวทาง แก้ไข	219 28.1%	74 31.2%	196 25.1%	52 22.1%	234 30.0%	78 33.1%	123 16.0%	29 12.6%	2 5.9%	2 22.3%
อื่น ๆ	9 1.1%	5 2.1%	-	3 1.3%	3 0.3%	2 0.8%	4 0.5%	1 0.4%	23 67.6%	-
รวมจำนวนผู้ตอบ	780 100%	237 100%	782 100%	235 100%	780 100%	236 100%	769 100%	230 100%	34 100%	9 100%

ตารางที่ 19 แสดงให้เห็นว่าวิธีการแก้ไขปัญหาในการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาที่ทำกิจกรรมรายวิชา โดยพิจารณาจากวิธีการแก้ไขปัญหามีผู้ตอบมากที่สุดในแต่ละอันดับ มีดังนี้ อันดับ 1 คือ การปรึกษาเพื่อนสนิท คิดเป็นจำนวนร้อยละ 45.4 อันดับ 2 คือ การปรึกษาหัวหน้าทีม คิดเป็นจำนวนร้อยละ 47.9 และอันดับ 3 คือ การปรึกษาหัวหน้าทีมเช่นกัน แต่จำนวนคำตอบ คิดเป็นจำนวนร้อยละ 33.1 ส่วนอันดับ 4 คือ การปรึกษาอาจารย์ผู้สอน คิดเป็นจำนวนร้อยละ 49.4 ตามลำดับ

ส่วนนักศึกษาที่ทำกิจกรรมเสริมหลักสูตร มีวิธีการแก้ไขปัญหามาแตกต่างจากนักศึกษาที่ทำกิจกรรมรายวิชา โดยพิจารณาจากวิธีการแก้ไขปัญหามีผู้ตอบมากที่สุดในแต่ละอันดับ ดังนี้ อันดับ 1 นักศึกษาที่ทำกิจกรรมเสริมหลักสูตรทำ คือ การปรึกษาเพื่อนสนิท คิดเป็นจำนวนร้อยละ 35.9 อันดับ 2 คือ การปรึกษาหัวหน้ากลุ่ม คิดเป็นจำนวนร้อยละ 42.6 และอันดับ 3 คือ การเรียกประชุมกลุ่มเพื่อหาแนวทางแก้ไข คิดเป็นจำนวนร้อยละ 33.5 ส่วนอันดับ 4 คือ การปรึกษาอาจารย์ผู้สอน คิดเป็นจำนวนร้อยละ 49.6 ตามลำดับ

กล่าวโดยสรุปตารางที่ 19 แสดงให้เห็นว่าวิธีการแก้ไขปัญหาในการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาที่ทำกิจกรรมรายวิชาและกิจกรรมเสริมหลักสูตร คือ เมื่อนักศึกษามีปัญหาจะปรึกษาเพื่อนสนิท ปรึกษาหัวหน้าทีม และสุดท้ายคือ ปรึกษาอาจารย์ผู้สอนหรืออาจารย์ที่ปรึกษา

3.4 ผลจากการสังเกตปัญหาและอุปสรรคในการทำงานเป็นทีมของนักศึกษา

สรุปปัญหาและอุปสรรคการทำงานเป็นทีมจากการสังเกตการทำงานของนักศึกษารายวิชา และนักศึกษากิจกรรมเสริมหลักสูตร

1. ขาดห้องปฏิบัติกิจกรรมและไม่มีอุปกรณ์ที่ทันสมัยและพอเพียงกับจำนวนนักศึกษา
2. สภาพแวดล้อมไม่เอื้อต่อการทำงานเป็นทีม เช่น แสงสว่าง เสียงดัง อากาศร้อน
3. งบประมาณในการทำกิจกรรม ไม่พอเพียงกับจำนวนและความต้องการของนักศึกษา
4. นักศึกษามีเวลาว่างไม่ตรงกัน ทำให้การประชุมไม่ครบองค์ประชุม หรือต้องยกเลิกการประชุม
5. นักศึกษาไม่เข้าใจขั้นตอนในการดำเนินงาน หรือกระบวนการจัดส่งเอกสาร หรือขออนุมัติโครงการ

6. สมาชิกบางคนมีความรับผิดชอบแต่บางคนยังขาดความรับผิดชอบ ไม่ตรงต่อเวลา ทำให้งานไม่บรรลุผลสำเร็จ

7. การติดต่อสื่อสาร นักศึกษามีความสัมพันธ์ ติดต่อสื่อสารกันดี ปัจจุบันนี้นักศึกษาติดต่อสื่อสารกันทางโทรศัพท์มือถือ หรือเพจเจอร์ ทำให้บางครั้งไม่ค่อยได้พบกัน ส่งผลให้การทำงานอาจไม่ต่อเนื่อง

8. ขาดอาจารย์ที่ปรึกษาหรือบุคลากรแนะนำกระบวนการทำงานและ ขั้นตอนการทำงานหรือติดต่อกัน ประสานงานบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

9. นักศึกษาไม่ค่อยสนใจกิจกรรมที่จัดขึ้น

10. ขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดีหรือน่าสนใจ

ผลจากการศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของ นักศึกษา ตามวัตถุประสงค์ข้อ 2 ของการวิจัย สามารถสรุปได้ว่านักศึกษาที่ทำกิจกรรมรายวิชา นักศึกษาที่ทำกิจกรรมเสริมหลักสูตร อาจารย์ที่ปรึกษาชมรม และอาจารย์ประจำวิชามีความเห็น ว่า ปัญหาและอุปสรรคในด้านนักศึกษา ด้านอาจารย์ และด้านนโยบายผู้บริหารมหาวิทยาลัยส่งผลต่อ พฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาความคิดเห็นผู้ตอบ แบบสอบถามแยกเป็นรายกลุ่มแล้วพบว่า นักศึกษาที่ทำกิจกรรมในรายวิชามีความเห็น ว่า ปัญหา และอุปสรรคทุกด้านส่งผลต่อพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมในระดับปานกลาง ในขณะที่นักศึกษาที่ ทำกิจกรรมเสริมหลักสูตร อาจารย์ที่ปรึกษาชมรม และอาจารย์ประจำวิชา เห็นว่าปัญหาและ อุปสรรคเฉพาะด้านนโยบายผู้บริหารมหาวิทยาลัยเท่านั้นที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการทำงานเป็นทีม ระดับปานกลาง ส่วนปัญหาและอุปสรรค ด้านนักศึกษาส่งผลในระดับน้อยสำหรับปัญหาและ อุปสรรคด้านอาจารย์นั้น นักศึกษาที่ทำกิจกรรมเสริมหลักสูตร และอาจารย์ประจำวิชาเห็นว่าจะผล ต่อพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมระดับปานกลาง แต่อาจารย์ที่ปรึกษาชมรมเห็นว่าส่งผลในระดับ น้อยและเมื่อนักศึกษาเกิดปัญหาในการทำงานนักศึกษาที่ทำกิจกรรมรายวิชา และนักศึกษาที่ทำ กิจกรรมเสริมหลักสูตรจะแก้ปัญหาโดยปรึกษาเพื่อนสนิทเป็นอันดับแรก ปรึกษาหัวหน้ากลุ่มและ เรียกประชุมกลุ่มเพื่อหาแนวทางแก้ปัญหาเป็นอันดับสอง และอันดับสาม และปรึกษาอาจารย์ ผู้สอนเป็นอันดับสี่

ในส่วนของผู้บริหารนั้น ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อ พฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาในเรื่องของกิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นส่วนใหญ่ ผู้บริหาร ส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นปัญหาและอุปสรรคคือ ด้านบริหารได้แก่ บุคลากรส่วนใหญ่คิดว่าเป็นหน้าที่ ของกิจกรรมนักศึกษาในการดูแลการทำงานของนักศึกษา ด้านบุคลากรได้แก่ บุคลากรไม่ เข้าใจ

บทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบ ด้านนักศึกษาได้แก่ จำนวนนักศึกษามากเกินไปทำให้ขาดประสิทธิภาพในการทำงาน ด้านนโยบายได้แก่ การถ่ายโอนนโยบายของมหาวิทยาลัยสู่นักศึกษามีน้อยเกินไป ด้านงบประมาณได้แก่ งบประมาณมีไม่เพียงพอ ด้านสถานที่ได้แก่ สถานที่คับแคบไม่เหมาะสมกับจำนวนนักศึกษาและการทำกิจกรรม ด้านอาจารย์ผู้สอนได้แก่ อาจารย์มีเวลาน้อยและภาระงานสอนขัดกับเวลาทำกิจกรรม

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการทำงานเป็นทีม

4.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของการบรรจุเรื่องการทำงานเป็นทีมไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอน

4.1.1 ความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์

นักศึกษาและอาจารย์ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบรรจุเรื่องการทำงานเป็นทีมไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอนไว้ในหลักสูตร ดังนี้

ตารางที่ 20 จำนวนและร้อยละความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์เกี่ยวกับการบรรจุเรื่องวิธีและหลักปฏิบัติเกี่ยวกับการทำงานเป็นทีมไว้ในหลักสูตร

ความคิดเห็น	นักศึกษา		อาจารย์		รวม
	รายวิชา	กิจกรรม	ที่ปรึกษา	ประจำวิชา	
1.เห็นด้วย	(n=656)	(n=148)	(n=16)	(n=10)	(n=830)
เพราะ					
1.1 รู้จักทำงานอย่างถูกต้องและนำไปใช้ในการทำงานในอนาคต	207 31.6%	71 48.0%	6 37.4%	5 50.0%	289 34.8%
1.2 มีความคิดสร้างสรรค์และได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและกล้าแสดงออก	184 28.0%	32 21.6%	4 25.0%	2 20.0%	222 26.7%
1.3 เพื่อให้สามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ยอมรับความสามารถของกันและกัน	140 21.3%	26 17.6%	3 18.8%	2 20.0%	171 20.6%
1.4 ทำให้เกิดความสามัคคีระหว่างนักศึกษาในคณะเดียวกันและต่างคณะกัน	125 19.1%	19 12.8%	3 18.8%	1 10.0%	148 17.9%
รวมจำนวนผู้ตอบที่เห็นด้วย	656 100%	148 100%	16 100%	10 100%	830 100%

ตารางที่ 20 (ต่อ)

ความคิดเห็น	นักศึกษา		อาจารย์		รวม
	รายวิชา	กิจกรรม	ที่ปรึกษา	ประจำวิชา	
2.ไม่เห็นด้วย	(n=63)	(n=39)	(n=10)	(n=0)	(n=112)
เพราะ					
2.1 สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง	30 47.6%	19 48.7%	4 40.0%	-	53 47.3%
2.2 ขึ้นอยู่กับตัวบุคคลไม่ควรบังคับ	16 25.4%	7 17.9%	3 30.0%	-	26 23.2%
2.3 ไม่มีความสำคัญ วิชาอื่น ๆ สำคัญมากกว่า	13 20.6%	11 28.2%	2 20.0%	-	26 23.2%
2.4 ทำให้ต้องเสียค่านายกิตเพิ่ม	4 6.4%	2 5.2%	1 10.0%	-	7 6.3%
รวมจำนวนผู้ตอบที่ไม่เห็นด้วย	63 100%	39 100%	10 100%	-	112 100%

ตารางที่ 20 แสดงให้เห็นว่านักศึกษาและอาจารย์เห็นด้วยกับการบรรจุวิธีการทำงาน เป็นทีมไว้ในหลักสูตร เห็นด้วยเพราะทำให้นักศึกษารู้จักวิธีทำงานอย่างถูกต้องและนำไปใช้ในการทำงานในอนาคตร้อยละ 34.8 รองลงมา มีความคิดสร้างสรรค์และได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน และกล้าแสดงออกร้อยละ 26.7 เพื่อให้สามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ยอมรับความสามารถของกันและกัน ร้อยละ 20.6 และทำให้เกิดความสามัคคีระหว่างนักศึกษาในคณะเดียวกันและต่างคณะกัน ร้อยละ 17.9 ตามลำดับ

ส่วนนักศึกษาและอาจารย์ที่ไม่เห็นด้วยในการที่จะบรรจุหลักและวิธีการเรื่องการทำงาน เป็นทีมไว้ในหลักสูตรเห็นว่านักศึกษาสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวเองร้อยละ 47.3 รองลงมาคือ ขึ้นอยู่กับตัวบุคคลไม่ควรบังคับ ร้อยละ 23.2 และไม่มีความสำคัญยังมีวิชาอื่นๆ สำคัญมากกว่าร้อยละ 23.2 และทำให้ต้องเสียค่านายกิตเพิ่ม ร้อยละ 6.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 21 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นของกลุ่มนักศึกษาที่ทำกิจกรรมรายวิชาจำแนก
ลำดับความสำคัญของประโยชน์ที่จะได้รับจากการจัดหลักสูตรการสอนให้นักศึกษา
รู้จักการทำงานเป็นทีม หรือทำงานร่วมกับผู้อื่นของบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยหอการ-
ค้าไทย (n=808)

ประโยชน์	ลำดับความสำคัญ						
	1 (n=808)	2 (n=808)	3 (n=728)	4 (n=797)	5 (n=753)	6 (n=746)	7 (n=750)
1. รู้จักวิธีทำงานเป็นทีม อย่างมีระบบมีการ วางแผนตั้งวัตถุประสงค์ ประสงค์ร่วมกัน	214 26.5%	172 21.3%	19 2.6%	87 10.9%	92 12.2%	68 9.1%	44 5.9%
2. รู้จักการทำงานร่วม กันสามัคคีเป็น อันหนึ่งอันเดียวกันมี มนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน	257 31.8%	150 18.6%	130 17.9%	85 10.7%	58 7.7%	43 5.8%	27 3.6%
3. มีความอดทนพัฒนา ตนเองและพัฒนา ทีม มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์	55 6.8%	111 13.7%	114 15.7%	132 16.6%	155 20.6%	134 18.0%	82 10.9%
4. รู้บทบาทของตนเอง สามารถเป็นผู้นำที่ดี และผู้ตามที่ดีได้	82 10.2%	150 18.6%	148 20.3%	142 17.8%	90 12.0%	95 12.7%	80 10.7%
5. ยอมรับฟังความคิด เห็นของสมาชิกในทีม ปรับตนเองให้เข้ากับ สมาชิกได้ดี	49 6.1%	111 13.7%	161 22.1%	160 20.1%	148 19.7%	107 14.3%	55 7.3%

ตารางที่ 21 (ต่อ)

ประโยชน์	ลำดับความสำคัญ						
	1 (n=808)	2 (n=808)	3 (n=728)	4 (n=797)	5 (n=753)	6 (n=746)	7 (n=750)
6. รู้จักช่วยกันแก้ปัญหา เพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์	30 3.7%	51 6.3%	81 11.1%	106 13.3%	176 23.4%	227 30.4%	109 14.5%
7. มีประสบการณ์ใน การทำงานเป็นทีม เป็นประโยชน์ในการ ประกอบอาชีพเมื่อ สำเร็จการศึกษา	121 14.98%	63 7.8%	75 10.3%	85 10.7%	34 4.5%	72 9.7%	353 47.1%
รวมจำนวนผู้ตอบ	808 100%	808 100%	728 100%	797 100%	753 100%	746 100%	750 100%

ตารางที่ 21 แสดงให้เห็นว่าลำดับความสำคัญของประโยชน์ที่จะได้รับการจัดหลักสูตรการสอนให้นักศึกษารู้จักการทำงานเป็นทีมหรือการทำงานร่วมกับผู้อื่นของบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ตามความคิดเห็นของนักศึกษาที่ทำกิจกรรมรายวิชา โดยคำตอบที่มีร้อยละสูงสุดในแต่ละอันดับได้แก่ อันดับ 1 คือ การรู้จักการทำงานร่วมกัน สามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน คิดเป็นจำนวนร้อยละ 31.8 อันดับ 2 คือ การรู้จักวิธีทำงานเป็นทีมอย่างมีระบบ มีการวางแผนตั้งวัตถุประสงค์ร่วมกัน คิดเป็นจำนวนร้อยละ 21.3 ส่วนอันดับ 3 คือ การยอมรับฟังความเห็นของสมาชิกในทีม ปรับตนเองให้เข้ากับสมาชิกได้ดี คิดเป็นจำนวนร้อยละ 22.1 ส่วนอันดับ 4 และอันดับ 5 คือ การยอมรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในทีม ปรับตนเองให้เข้ากับสมาชิกได้ดี และการรู้จักช่วยกันแก้ปัญหาให้งานบรรลุวัตถุประสงค์คิดเป็นจำนวนร้อยละ 20.1 และ 23.4 ตามลำดับ

ตารางที่ 22 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นของกลุ่มนักศึกษาที่ทำกิจกรรมเสริมหลักสูตร
จำแนกตามลำดับความสำคัญของประโยชน์ที่จะได้รับ จากการจัดหลักสูตรการสอน
ให้นักศึกษารู้จักการทำงานเป็นทีมหรือการทำงานร่วมกับผู้อื่นของบัณฑิตจาก
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย (n=246)

ประโยชน์	ลำดับความสำคัญ						
	1 (n=246)	2 (n=239)	3 (n=233)	4 (n=226)	5 (n=215)	6 (n=213)	7 (n=218)
1. รู้จักวิธีทำงานเป็นทีม อย่างมีระบบมีการ วางแผนตั้งวัตถุประสงค์ ประสงค์ร่วมกัน	65 26.4%	42 17.6%	28 12.0%	28 12.4%	33 15.4%	17 8.0%	15 6.9%
2. รู้จักการทำงานร่วม กันสามัคคีเป็น อันหนึ่งอันเดียวกันมี มนุษยสัมพันธ์ที่ดี ต่อกัน	61 24.8%	48 20.1%	49 21.0%	34 15.1%	14 6.5%	16 7.5%	6 2.8%
3. มีความอดทนพัฒนา ตนเองและพัฒนาทีม มีความคิดริเริ่มสร้าง สรรค์	26 10.6%	37 15.5%	30 12.9%	43 19.0%	44 20.5%	32 15.0%	16 7.3%
4. รู้บทบาทของตนเอง สามารถเป็นผู้นำที่ดี และผู้ตามที่ดีได้	41 16.7%	44 18.4%	33 14.2%	28 12.4%	24 11.2%	33 15.5%	23 10.6%
5. ยอมรับฟังความคิด เห็นของสมาชิกในทีม ปรับตนเองให้เข้ากับ สมาชิกได้ดี	12 4.9%	36 15.1%	37 15.9%	38 16.9%	41 19.1%	41 19.3%	24 11.0%

ตารางที่ 22 (ต่อ)

ประโยชน์	ลำดับความสำคัญ						
	1 (n=246)	2 (n=239)	3 (n=233)	4 (n=226)	5 (n=215)	6 (n=213)	7 (n=218)
6. รู้จักช่วยกันแก้ปัญหา เพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์	5 2.0%	21 8.8%	33 14.2%	33 14.6%	44 20.5%	54 25.4%	37 17.0%
7. มีประสบการณ์ใน การทำงานเป็นทีม เป็นประโยชน์ในการ ประกอบอาชีพเมื่อ สำเร็จการศึกษา	36 14.6%	11 4.6%	23 9.9%	22 9.7%	15 7.0%	20 9.4%	97 44.5%
รวมจำนวนผู้ตอบ	246 100%	239 100%	233 100%	226 100%	215 100%	213 100%	218 100%

ตารางที่ 22 แสดงให้เห็นว่าลำดับความสำคัญของประโยชน์ที่จะได้รับการจัดหลักสูตรการสอนให้นักศึกษารู้จักการทำงานเป็นทีมหรือการทำงานร่วมกับผู้อื่นของบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ตามความคิดเห็นของนักศึกษาที่ทำกิจกรรมเสริมหลักสูตร ซึ่งมีผู้ตอบสูงสุดในแต่ละอันดับคือ อันดับ 1 ได้แก่ การรู้จักวิธีทำงานเป็นทีมอย่างมีระบบ มีการวางแผนตั้งวัตถุประสงค์ร่วมกัน คิดเป็นจำนวนร้อยละ 26.4 อันดับ 2 และอันดับ 3 คือ การรู้จักการทำงานร่วมกัน สามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน คิดเป็นจำนวนร้อยละ 20.1 และ 21 ตามลำดับ ส่วนอันดับ 4 และอันดับ 5 คือ การมีความอดทน พัฒนาตนเองและพัฒนาทีม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และรู้จักช่วยกันแก้ปัญหาเพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ คิดเป็นจำนวนร้อยละ 19.0 และ 20.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 23 จำนวนและร้อยละของความเห็นจากกลุ่มอาจารย์ประจำวิชาจำแนกตามลำดับ
ความสำคัญของประโยชน์ที่จะได้รับจากการจัดหลักสูตรการสอนให้นักศึกษา
รู้จักการทำงานเป็นทีมหรือการทำงานร่วมกับผู้อื่นของบัณฑิตจากมหาวิทยาลัย
หอการค้าไทย (n = 18)

ประโยชน์	ลำดับความสำคัญ						
	1 (n=18)	2 (n=18)	3 (n=18)	4 (n=18)	5 (n=18)	6 (n=17)	7 (n=18)
1. รู้จักวิธีทำงานเป็นทีม อย่างมีระบบมีการ วางแผนตั้งวัตถุประสงค์ ประสงค์ร่วมกัน	3 16.6%	6 33.3%	2 11.1%	2 11.1%	1 5.6%	2 11.8%	2 11.1%
2. รู้จักการทำงาน ร่วมกันสามัคคีเป็น อันหนึ่งอันเดียวกันมี มนุษยสัมพันธ์ที่ดี ต่อกัน	4 22.2%	1 5.6%	1 5.6%	4 22.2%	5 27.8%	1 5.9%	2 11.1%
3. มีความอดทนพัฒนา ตนเองและพัฒนาทีม มีความคิดริเริ่มสร้าง สรรค์	2 11.1%	3 16.6%	6 33.3%	1 5.6%	2 11.1%	2 11.8%	2 11.1%
4. รู้บทบาทของตนเอง สามารถเป็นผู้นำที่ดี และผู้ตามที่ดีได้	2 11.1%	2 11.1%	2 11.1%	2 11.1%	3 16.6%	4 23.5%	1 5.6%

ตารางที่ 23 (ต่อ)

ประโยชน์	ลำดับความสำคัญ						
	1 (n=18)	2 (n=18)	3 (n=18)	4 (n=18)	5 (n=18)	6 (n=17)	7 (n=18)
5. ยอมรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในทีม ปรับตนเองให้เข้ากับสมาชิกได้ดี	1 5.6%	1 5.6%	2 11.1%	4 22.2%	3 16.6%	3 17.6%	3 16.6%
6. รู้จักช่วยกันแก้ปัญหาเพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์	1 5.6%	2 11.1%	-	3 16.6%	4 22.2%	4 23.5%	5 27.8%
7. มีประสบการณ์ในการทำงานเป็นทีม เป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษา	5 27.8%	3 16.6%	5 27.8%	2 11.1%	-	1 5.9%	3 16.6%
รวมจำนวนผู้ตอบ	18 100%	18 100%	18 100%	18 100%	18 100%	17 100%	18 100%

ตารางที่ 23 แสดงให้เห็นว่าลำดับความสำคัญของประโยชน์ที่จะได้รับจากการจัดหลักสูตรการสอนให้นักศึกษา รู้จักการทำงานเป็นทีมหรือการทำงานร่วมกับผู้อื่นของบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ตามความคิดเห็นของอาจารย์ประจำวิชา อันดับ 1 คือ การมีประสบการณ์ในการทำงานเป็นทีม เป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 27.8 อันดับ 2 คือ การรู้จักวิธีทำงานเป็นทีมอย่างมีระบบ มีการวางแผนตั้งวัตถุประสงค์ร่วมกัน คิดเป็นร้อยละ 33.3 อันดับ 3 คือ การมีความอดทน พัฒนาตนเองและพัฒนาทีม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คิดเป็นจำนวนร้อยละ 33.3 ส่วนอันดับ 4 และอันดับ 5 คือ การยอมรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในทีม ปรับตนเองให้เข้ากับสมาชิกได้ดี และการรู้จักการทำงานร่วมกัน สามีคดีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน คิดเป็นร้อยละ 22.2 และ 27.8 ตามลำดับ

ตารางที่ 24 จำนวนและร้อยละของความเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาชมรมจำแนกตามลำดับ
ความสำคัญของประโยชน์ที่จะได้รับการจัดหลักสูตร การสอนให้นักศึกษารู้จัก
การทำงานเป็นทีมหรือการทำงานร่วมกับผู้อื่นของบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยหอการค้า
ค้าไทย (n = 27)

ประโยชน์	ลำดับความสำคัญ						
	1 (n=27)	2 (n=26)	3 (n=27)	4 (n=22)	5 (n=27)	6 (n=27)	7 (n=11)
1. รู้จักวิธีทำงานเป็นทีม อย่างมีระบบมีการ วางแผนตั้งวัตถุประสงค์ ประสงคร่วมกัน	5 18.5%	6 23.1%	2 7.4%	1 4.6%	3 11.1%	2 7.4%	4 36.4%
2. รู้จักการทำงาน ร่วมกันสามัคคีเป็น อันหนึ่งอันเดียวกันมี มนุษยสัมพันธ์ที่ดี ต่อกัน	7 26.0%	3 11.5%	5 18.5%	4 18.2%	1 3.7%	2 7.4%	1 9.1%
3. มีความอดทนพัฒนา ตนเองและพัฒนาทีม มีความคิดริเริ่มสร้าง สรรค์	2 7.4%	5 19.2%	3 11.1%	7 31.8%	4 14.8%	3 11.1%	2 18.2%
4. รู้บทบาทของตนเอง สามารถเป็นผู้นำที่ดี และผู้ตามที่ดีได้	4 14.8%	4 15.4%	6 22.2%	1 4.6%	4 14.8%	4 14.8%	1 9.1%
5. ยอมรับฟังความ คิดเห็นของสมาชิก ในทีม ปรับตนเองให้ เข้ากับสมาชิกได้ดี	2 7.4%	5 19.2%	5 18.5%	4 18.2%	5 18.5%	1 3.7%	2 18.2%

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ประโยชน์	ลำดับความสำคัญ						
	1 (n=27)	2 (n=26)	3 (n=27)	4 (n=22)	5 (n=27)	6 (n=27)	7 (n=11)
6. รู้จักช่วยกันแก้ปัญหา เพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์	2 7.4%	2 7.7%	5 18.5%	4 18.2%	5 18.5%	6 22.2%	-
7. มีประสบการณ์ใน การทำงานเป็นทีม เป็นประโยชน์ในการ ประกอบอาชีพเมื่อ สำเร็จการศึกษา	5 18.5%	1 3.9%	1 3.7%	1 4.6%	5 18.5%	9 33.3%	1 9.1%
รวมจำนวนผู้ตอบ	27 100%	26 100%	27 100%	22 100%	27 100%	27 100%	11 100%

ตารางที่ 24 แสดงให้เห็นว่าลำดับความสำคัญของประโยชน์ที่จะได้รับจากการจัดหลักสูตรการสอนให้นักศึกษารู้จักการทำงานเป็นทีมหรือการทำงานร่วมกับผู้อื่นของบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาฯ อันดับ 1 ก็คือ การรู้จักการทำงานร่วมกัน สามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน คิดเป็นจำนวนร้อยละ 26 อันดับ 2 คือ การรู้จักวิธีทำงานเป็นทีมอย่างมีระบบ มีการวางแผนตั้งวัตถุประสงค์ร่วมกัน คิดเป็นจำนวนร้อยละ 23.1 อันดับ 3 คือ การรู้บทบาทของตนเอง สามารถเป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดีได้ คิดเป็นจำนวนร้อยละ 22.2 และอันดับ 4 คือ การมีความอดทน พัฒนาตนเองและพัฒนาทีม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คิดเป็นจำนวน ร้อยละ 31.8 ส่วนอันดับ 5 มี 3 ประเด็น คือ การรู้จักช่วยกันแก้ปัญหาเพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ การยอมรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในทีม ปรับตนเองให้เข้ากับสมาชิกได้ดี และมีประสบการณ์ในการทำงานเป็นทีม เป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษา คิดเป็นจำนวนเท่ากันคือ ร้อยละ 18.5

4.1.2 ความเห็นของผู้บริหารมหาวิทยาลัย

ผู้บริหารมหาวิทยาลัยให้ความเห็นเกี่ยวกับการบรรจุเรื่องการทำงานเป็นทีมไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอน ดังนี้

ตารางที่ 25 ความคิดเห็นของผู้บริหารต่อความสำคัญและประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนให้นักศึกษาได้เรียนรู้และฝึกปฏิบัติให้รู้จักการทำกิจกรรมเป็นทีม

ประโยชน์ที่นักศึกษาได้รับ	จำนวน (n = 30)
1. เป็นการสนับสนุนให้นักศึกษาได้ทำงานร่วมกับผู้อื่นเป็นประโยชน์ในการทำงานในอนาคต	21
2. รู้จักเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ยอมรับฟังความคิดเห็นของทีม	18
3. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้เรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์กัน	7
4. ได้พัฒนาพฤติกรรมทางสังคม มีมนุษยสัมพันธ์ สามัคคี ร่วมมือกันทำงาน	7
5. มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบและตรงต่อเวลา	7
6. มีความขยัน อดทน	7
7. เน้นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว	7

จากตารางที่ 25 แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารมหาวิทยาลัยมีความเห็นเกี่ยวกับความสำคัญและประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดเรื่องการทำงานเป็นทีมไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอนว่าจะสนับสนุนให้นักศึกษาได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการทำงานในอนาคต ซึ่งมีผู้ให้ความเห็นไว้ 21 คน รองลงมาคือ ทำให้นักศึกษารู้จักการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ซึ่งมีผู้ให้ความเห็นไว้ 18 คน ส่วนความสำคัญและประโยชน์อื่น ๆ นอกเหนือจากนี้คือ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้เรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์กัน ได้พัฒนาพฤติกรรมของสังคม มีมนุษยสัมพันธ์ สามัคคี ร่วมมือกันทำงาน มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบและตรงต่อเวลา มีความขยัน อดทน และเน้นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน มีผู้บริหาร 7 คน ให้ความเห็นไว้

4.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการทำงานเป็นทีม

4.2.1 ความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์

นักศึกษาที่ทำกิจกรรมรายวิชา กิจกรรมเสริมหลักสูตร อาจารย์ที่ปรึกษาชมรม และอาจารย์ประจำวิชา ให้ความเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ดังนี้

ตารางที่ 26 จำนวนและร้อยละข้อเสนอแนะของนักศึกษาและอาจารย์เพื่อพัฒนาเพื่อส่งเสริมการทำงานเป็นทีมของนักศึกษา

ข้อเสนอแนะ	นักศึกษา		อาจารย์		รวม (n=586)
	ราย วิชา (n=223)	กิจกรรม (n=260)	ที่ ปรึกษา (n=66)	ประจำ วิชา (n=37)	
1. ให้มหาวิทยาลัยส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมอย่างพอเพียง	54 24.2%	65 25.0%	13 19.7%	8 21.6%	140 23.9%
2. บอกรัฐอุปสรรคในการจัดกิจกรรมอย่างชัดเจน	50 22.4%	47 18.1%	9 13.6%	6 16.2%	112 19.1%
3. จัดอบรมสัมมนาให้นักศึกษา อาจารย์ บุคลากรที่เกี่ยวข้องให้เข้าใจเรื่องการทำงานเป็นทีม	35 15.7%	42 16.2%	11 16.7%	4 10.8%	92 15.7%
4. ผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากร ควรให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมของนักศึกษาโดยเข้าร่วมและชมผลงานของนักศึกษา	16 7.2%	31 11.9%	4 6.1%	3 8.1%	54 9.2%

ตารางที่ 26 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ	นักศึกษา		อาจารย์		รวม (n=586)
	ราย วิชา (n=223)	กิจกรรม (n=260)	ที่ ปรึกษา (n=66)	ประจำ วิชา (n=37)	
5. สอนให้นักศึกษารู้จักมีความคิด สร้างสรรค์และกล้าแสดงออก	19 8.5%	15 5.8%	6 9.1%	12 32.4%	52 8.9%
6. นโยบายของมหาวิทยาลัย ควรชัดเจน ในการสนับสนุนกิจกรรมของ นักศึกษา	9 4.0%	12 4.6%	7 10.6%	1 2.7%	29 5.0%
7. เน้นความสำคัญของกิจกรรมทางด้าน วิชาการและกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้ เท่าเทียมกัน	7 3.1%	18 6.9%	6 9.1%	-	31 5.3%
8. อาจารย์ บุคลากร ควรเข้าใจ ลักษณะนิสัย อารมณ์ และสังคม ของนักศึกษา	12 5.4%	16 6.2%	2 3.0%	-	30 5.1%
9. สร้างจิตสำนึกให้นักศึกษารู้ถึง ประโยชน์ของการทำงานร่วมกัน	10 4.5%	8 3.1%	5 7.6%	2 5.4%	25 4.3%
10. มีการประเมินผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข หลังเสร็จกิจกรรมในแต่ละครั้ง	11 4.9%	6 2.3%	3 4.6%	1 2.7%	21 3.6%
รวมจำนวนผู้ตอบ	223 100%	260 100%	66 100%	37 100%	586 100%

ตารางที่ 26 แสดงให้เห็นว่าข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาและส่งเสริมการทำงานเป็นทีม
ของนักศึกษาและอาจารย์ที่แสดงความคิดเห็นมากที่สุด คือให้มหาวิทยาลัยส่งเสริมสนับสนุน
งบประมาณในการจัดกิจกรรมอย่างเพียงพอ ร้อยละ 23.9 อันดับรองลงมาออกวัตถุประสงค์ในการ
จัดกิจกรรมอย่างชัดเจน ร้อยละ 19.1 จัดอบรมสัมมนาให้นักศึกษา อาจารย์ บุคลากร ที่เกี่ยวข้อง
ให้เข้าใจเรื่องการทำงานเป็นทีม ร้อยละ 15.7 และผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากร ควรให้ความสำคัญ
ในการจัดกิจกรรมของนักศึกษา โดยเข้าร่วมและชมกิจกรรมผลงานของนักศึกษา ร้อยละ 9.2 สอน

ให้นักศึกษารู้จักมีความคิดสร้างสรรค์และกล้าแสดงออก ร้อยละ 8.9 นโยบายของมหาวิทยาลัย ควรชัดเจนในการสนับสนุนกิจกรรมนักศึกษา ร้อยละ 5.0 เน้นความสำคัญของกิจกรรมทางด้าน วิชาการและกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้เท่าเทียมกัน อาจารย์ บุคลากร ควรเข้าใจลักษณะนิสัย อารมณ์ และสังคมของนักศึกษา สร้างจิตสำนึกให้นักศึกษารู้ถึงประโยชน์ของการทำงานเป็นทีม และมีการประเมินผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข หลังเสร็จกิจกรรมในแต่ละครั้ง ร้อยละ 5.3 5.1 4.3 และ 3.6 ตามลำดับ

4.2.2 ความคิดเห็นของผู้บริหารมหาวิทยาลัย

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการทำงานเป็นทีม สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 27 ความเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ของนักศึกษา

แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการทำงานเป็นทีม	จำนวน
1. มหาวิทยาลัยต้องสนับสนุนในด้านงบประมาณ สถานที่จัดกิจกรรมอุปกรณ์ ให้เหมาะสม และเพียงพอต่อจำนวนนักศึกษา	19
2. จัดอบรมอาจารย์ผู้สอน และอาจารย์ที่ปรึกษาให้มีความรู้เกี่ยวกับการทำงานเป็นทีม	18
3. ควรมีสัมมนาเชิงปฏิบัติการให้นักศึกษาได้มีโอกาสได้ฝึก และรับทราบประเด็นสำคัญของการทำงานเป็นทีม	17
4. มหาวิทยาลัยต้องสนับสนุน กระตุ้นให้บุคลากรในฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ให้ความร่วมมือ และให้คำปรึกษาที่ดี	14
5. อาจารย์ต้องเข้าใจประโยชน์และปรัชญาของการทำงานเป็นทีม ต้องเข้าใจถึงการสอนให้นักศึกษารู้จักการทำงานเป็นทีม	12
6. ให้รางวัลชมเชยหรือประกาศเกียรติคุณแก่ผู้ทำงานดี เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจ	12
7. มหาวิทยาลัยควรเป็นผู้ริเริ่มจัดทำกิจกรรมที่ดี น่าสนใจ เพื่อเป็นแนวทางให้นักศึกษาได้ทำงานร่วมกัน เพื่อพัฒนาการทำงานเป็นทีมให้มีประสิทธิภาพ	11

ตารางที่ 27 (ต่อ)

แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการทำงานเป็นทีม	จำนวน
8. อาจารย์ที่ปรึกษาต้องเข้าใจถึงลักษณะและนิสัยของนักศึกษา และเสนอแนะแนวทางให้นักศึกษาอย่างสร้างสรรค์	11
9. มหาวิทยาลัยกำหนดนโยบายที่ชัดเจนให้เห็นความสำคัญ	10
10. มหาวิทยาลัยให้นักศึกษาให้เข้ามาร่วมกิจกรรม	10
11. มีการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ข่าวสารการจัดกิจกรรมให้ทั่วถึง และทันเหตุการณ์	10
12. คณะวิชาควรให้ผู้สอนเน้นถึงการทำงานเป็นทีม เพื่อพัฒนาความคิด และความรับผิดชอบมากกว่าการแบ่งงานกันทำ	9
13. สัมมนาประเมินผล ข้อผิดพลาดและปรับปรุงในคราวต่อไป	8
14. อาจารย์ บุคลากรต้องทำเป็นตัวอย่างที่ดีให้นักศึกษาเห็นก่อน	7
15. นักศึกษาต้องมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในการทำงานและมีวินัยในตนเอง	5

ตารางที่ 27 แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารมีข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาส่งเสริมการทำงานเป็นทีม คือ มหาวิทยาลัยต้องสนับสนุนในด้านงบประมาณ สถานที่จัดกิจกรรม อุปกรณ์ให้เหมาะสมและเพียงพอต่อจำนวนนักศึกษา จำนวน 19 คน รองลงมาจัดอบรมอาจารย์ผู้สอนและอาจารย์ที่ปรึกษาให้มีความรู้เกี่ยวกับการทำงานเป็นทีม จำนวน 18 คน ควรมีส่วนร่วมเชิงปฏิบัติการให้นักศึกษาได้มีโอกาสฝึกและรับทราบประเด็นสำคัญของการทำงานเป็นทีม จำนวน 17 คน และมหาวิทยาลัยต้องสนับสนุน กระตุ้นให้บุคลากรในฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือและให้คำปรึกษาที่ดี จำนวน 14 คน ตามลำดับ

4.3 แนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมการทำงานเป็นทีมของนักศึกษามหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการทำงานเป็นทีมของนักศึกษา สรุปได้จากแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ และสังเกตได้ดังนี้

จากแบบสอบถาม ได้ข้อค้นพบดังนี้ นักศึกษาและอาจารย์ ร้อยละ 89 (830 คน จาก 942 คน) เห็นด้วยว่า การบรรจุวิธีและหลักปฏิบัติเกี่ยวกับการทำงานเป็นทีมไว้ในหลักสูตร จะเป็นแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการทำงานเป็นทีม โดยร้อยละ 34.8 ของผู้เห็นด้วยให้เหตุผลว่า การบรรจุไว้ในหลักสูตรจะช่วยให้นักศึกษารู้จักการทำงานเป็นทีมที่ถูกต้องสามารถนำไปใช้เป็นประโยชน์ต่อการทำงานในอนาคต และนักศึกษาและอาจารย์ ร้อยละ 23.9 ยังเสนอว่า มหาวิทยาลัยควรสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมให้เพียงพอ และร้อยละ 19.1 เห็นว่าควรบอกวัตถุประสงค์ในการทำงานเป็นทีมให้ชัดเจน

จากการสัมภาษณ์ ได้ข้อค้นพบดังนี้ ผู้บริหารมหาวิทยาลัยทั้งหมด 30 คน ให้ความเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการทำงานเป็นทีมไว้ตามลำดับดังนี้ มหาวิทยาลัยต้องสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมการทำงานเป็นทีมให้เพียงพอ ซึ่งแนวทางนี้สอดคล้องกับความเห็นของนักศึกษาและคณาจารย์ด้วย และผู้บริหารมหาวิทยาลัยยังกล่าวเสริมอีกว่า มหาวิทยาลัยต้องสนับสนุนด้านสถานที่ในการจัดกิจกรรม อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้เพียงพอต่อจำนวนนักศึกษา นอกจากนี้ผู้บริหารให้ความเห็นว่า ควรจัดอบรมสัมมนา อาจารย์ผู้สอนและอาจารย์ที่ปรึกษา ให้มีความรู้เกี่ยวกับการทำงานเป็นทีม และจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการให้นักศึกษาเพื่อที่นักศึกษาจะได้มีโอกาสฝึกและรับทราบประเด็นสำคัญของการทำงานเป็นทีม และสืบเนื่องจากการที่บุคคลากรไม่ค่อยให้ความร่วมมือสนับสนุนกิจกรรมการทำงานเป็นทีม โดยเห็นว่าเป็นความรับผิดชอบของฝ่ายกิจการนักศึกษา ซึ่งเป็นปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญของการทำงานเป็นทีม ดังนั้นแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการทำงานเป็นทีมประการหนึ่ง ก็คือ มหาวิทยาลัยจะต้องสนับสนุนและกระตุ้นให้บุคคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือและให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา รวมทั้งมหาวิทยาลัยต้องกำหนดเป็นนโยบายอย่างชัดเจน เพื่อให้ทุกฝ่ายเห็นความสำคัญและตระหนักถึงการนำไปปฏิบัติเป็นรูปธรรม

จากการสังเกตของผู้วิจัย พบว่าปัญหาและอุปสรรคของการทำงานเป็นทีม นั้น คือ นักศึกษาขาดสถานที่ที่จะปฏิบัติกิจกรรมการทำงานเป็นทีม และไม่มีอุปกรณ์ที่ทันสมัย สภาพแวดล้อมไม่เอื้อต่อการทำงานเป็นทีม เช่น เสียงดัง อากาศร้อน งบประมาณไม่เพียงพอ รวมทั้งนักศึกษาไม่เข้าใจขั้นตอนในการดำเนินงาน จำเป็นที่มหาวิทยาลัยต้องสนับสนุนงบประมาณตลอดจนให้ความรู้เพิ่มเติมทั้งด้านการจัดอบรมสัมมนา และบรรยายเรื่องการทำงานเป็นทีมไว้ในหลักสูตร

ข้อเสนอแนะ

เมื่อพิจารณาข้อค้นพบจากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ ประกอบกับการสังเกตแล้ว ผู้วิจัยเห็นควรเสนอแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการทำงานเป็นทีมของศึกษามหาวิทยาลัยหอการค้าไทยดังนี้

1. กำหนดเป็นนโยบายของมหาวิทยาลัย ที่ต้องสร้างบัณฑิตให้เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการทำงานเป็นทีม และประชาสัมพันธ์นโยบายดังกล่าว รวมทั้งประชาสัมพันธ์ถึงคุณลักษณะของการทำงานเป็นทีมของหอการค้าไทย ซึ่งเป็นเจ้าของและผู้ริเริ่มก่อตั้งมหาวิทยาลัย อันก่อให้เกิดคุณประโยชน์ที่สำคัญ 2 ประการคือ

1.1 สร้างจิตสำนึกให้นักศึกษา คณาจารย์ และผู้ที่เกี่ยวข้อง ตระหนักถึงความสำคัญของพฤติกรรมการทำงานเป็นทีม ซึ่งจะช่วยให้ได้รับความร่วมมือและก่อให้เกิดประโยชน์มากกว่าใช้คำสั่ง

1.2 เมื่อประกาศเป็นนโยบายแล้ว จะช่วยสนับสนุนให้การวางแผนและดำเนินกลยุทธ์ต่าง ๆ เป็นที่ยอมรับของผู้ที่เกี่ยวข้อง และได้รับความร่วมมือมากกว่า

2. เมื่อกำหนดเป็นนโยบายแล้ว ต้องทำความเข้าใจให้ทุกหน่วยงานตระหนักว่าเป็นภาระหน้าที่ และความรับผิดชอบของทุกฝ่ายที่สนับสนุนส่งเสริมพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาซึ่งจะช่วยแก้ไขปัญหาการไม่ได้รับความร่วมมือจากบุคคลากรในมหาวิทยาลัย เนื่องจากคิดว่าเป็นภาระหน้าที่ของฝ่ายกิจการนักศึกษาได้ระดับหนึ่ง

3. มอบหมายนโยบายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบและนำไปปฏิบัติ

3.1 ฝ่ายวางแผนพัฒนาและวิเทศสัมพันธ์ กองการเงินและกองบัญชี รวมทั้งผู้บริหารที่เกี่ยวข้อง จะต้องวางแผนและจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการทำงานเป็นทีม ทั้งในฝ่ายวิชาการและกิจการนักศึกษา งบประมาณด้านอาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้เพียงพอแก่นักศึกษา

3.2 ฝ่ายวิชาการ ซึ่งดูแลเกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนการสอน ต้องปรับปรุงหลักสูตรเพื่อจัดให้มีหลักสูตร วิธีและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการทำงานเป็นทีม นอกจากนี้จะต้องประสานงานคณะและอาจารย์ประจำวิชาให้จัดการสอนที่สอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัย รวมทั้งจัดสัมมนาและฝึกอบรมให้อาจารย์ และบุคลากรของมหาวิทยาลัยได้มีความรู้และทักษะการทำงานเป็นทีม เพื่อจะได้ทำตัวเป็นแบบอย่างกับนักศึกษา ถ่ายทอดและแนะนำวิธีการทำงานเป็นทีมให้แก่นักศึกษาได้ ตลอดจนจัดเวลา ภาระงานสอนให้อาจารย์อย่างเหมาะสม จะได้มีเวลาให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการทำงานเป็นทีมแก่นักศึกษา และจัดตารางเรียนให้นักศึกษามีเวลาว่างตรงกันบ้าง จะได้ส่งเสริมให้มีการทำงานร่วมกันเป็นทีม

3.3 ฝ่ายสนับสนุนการศึกษาและกิจการนักศึกษา ซึ่งดูแลรับผิดชอบการทำกิจกรรมเสริมหลักสูตร หรือ กิจกรรมสโมสระดับคณะและระดับมหาวิทยาลัย จะต้องดูแลจัดฝึกอบรมและประสานงานกับฝ่ายกิจการนักศึกษาแต่ละคณะให้กรรมการนักศึกษาระดับสโมสร และระดับคณะ ได้รับการพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีม

3.4 นอกจากนี้ ฝ่ายวิชาการและฝ่ายสนับสนุนการศึกษาและกิจการนักศึกษา ยังควรร่วมมือจัดโครงการพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีม เป็นกิจกรรมวิชาการเพื่อพัฒนา นักศึกษาที่ไม่ได้ทำกิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการทำงานเป็นทีม ที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาทุกคนเข้ารับการอบรมได้ตามความสมัครใจ โดยอาจจัดในภาคฤดูร้อน

4. ผู้บริหารมหาวิทยาลัย คณาจารย์ และบุคลากรในมหาวิทยาลัย ควรจะเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษามากขึ้น เพื่อเป็นกำลังใจให้นักศึกษา ซึ่งจะช่วยส่งเสริมและพัฒนาพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมได้

5. ผู้บริหารมหาวิทยาลัย คณาจารย์ และบุคลากรทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือกันในการที่จะช่วยกันพัฒนากิจกรรมการทำงานเป็นทีมของนักศึกษา